ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ (ΣΕΛΑΣ) ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΟΕ)

Ελληνικός Οδηγός χρήσης του Visual Topo

Κώστας Αδαμόπουλος

http://www.selas.org/vtopo/

Το Visual Τορο έχει γραφτεί από τον Γάλλο σπηλαιολόγο και προγραμματιστή **Eric DAVID** (Spéléo Club de la Seine)

2002

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	1
Ευχαριστίες	3
Εισαγωγή	4
1. Οδηγίες Εγκατάστασης του Visual Topo	5
2. Τα Μενού του Visual Topo	12
2.1 Μενού Αρχείο	12
2.1.1 Νέο: Δημιουργία νέου εγγράφου (χαρτογράφηση1) Visual Topo	12
2.1.2 Άνοιγμα (Ctrl + Ο).	25
2.1.3 Συγχώνευση	26
2.1.4 Κλείσιμο	26
2.1.5 Αποθήκευση & Αποθήκευση ως (Ctrl + S)	27
2.1.6 Εξανωνή	28
2.1.8. Πρόσφατα έννραφα (4) και Έξοδος	
2.2 Μενού Διόρθωση	
2.2.1 Αποκοπή Αντινοαφή και Επικόλληση	35
2.2.2. Τ πίναινε Εύρεση και Αντικατάσταση	35
2.2.2 Γιηγαίνε, Ευρεσή και πατασταση	
2.2.0 Εισαγωγή α Διαγραφή γραμμων	36
2.2.4. Προεπιλεγμένο Πλάτος.	
2.3.1. Τρίγωνισμος	
2.3.2. Οτοιμ 2.3.2. Επιφάνεια	
2.3.3. ETIIYUVEIU	39 40
2.3.4. ΕΠΛΟΥΣζ (ΤΠΟΛΟΥΙΟμΟυ)	4Z
2.3.5. ΥΠΟΛΟΥΙΟμΟς. (CIT + Q)	44
2.3.6. AIIOIEAEOµUIU	40
2.3.7. ΙΝΕΤΡησεις	40
2.3.8. Σχολία	46
2.3.9. Χρωματα (ανα σπηλαιο)	47
2.4 Μενου Ρυθμισεις	48
2.4.1. Χρώματα	48
2.4.2. Χρωματικές Ζώνες	49
2.4.3. Γραμματοσειρές	50
2.4.4. Γλώσσα	51
2.5 Μενού Προβολή	52
2.6 Μενού Παράθυρο	53
2.7 Μενού «?»	54
3. Συγχώνευση Χαρτογραφήσεων στο Visual Topo	55
3.1.1 Συγχώνευση δύο σπηλαίων	55
3.1.2. Προσθήκη σπηλαίου σε συγχωνευμένο έγγραφο.	59
4. Συνεργασία με το MICROSOFT® Office και το Open Office	60
4.1 Αντιγραφή προς το MICROSOFT® World ή στο MICROSOFT® Excel	60
4.2 Αντιγραφή από το MICROSOFT® Excel προς το Visual Topo	62
5. Συνεργασία με GPS utilities.	67
6. Συνεργασία με το OZI explorer.	69
7. Συνεργασία με GIS software (ArcView).	70
8. Δημιουργία αρχείων *.ΑVI (για βίντεο).	71
9. Το GeoMag v. 2.2.0 και η χρήση του για την μετατροπή συστημάτων συντετανμένων	73
10. Βιβλιονραφία και σχετικές ιστοσελίδες	81
11. Σχετικά με το παρόν έντυπο	82

Αφιερωμένο στον αείμνηστο **Γιάννη Ιωάννου,** Σπηλαιολόγο μέλος της Ε.Σ.Ε που κατάφερε με το ενδιαφέρον του (κατά την 4^η Πανελλήνια Σπηλαιολογική Συνάντηση) να με γεμίσει με αίσθημα ευθύνης για την συγγραφή του παρόντος

Ευχαριστίες

- Την σύντροφό μου Ολυμπία Αναγνώστου για την αμέριστη υπομονή και κατανόηση.
- Σπηλαιολογικό Ελληνικό Αθλητικό Σύλλογο (Σ.ΕΛ.Α.Σ) και τα μέλη του για την υποστήριξη.
- Τους παλιούς καλούς σπηλαιοσυντρόφους Διαμαντόπουλο Μανώλη,
   Μητσάκη Νικόλαο, Χριστοδούλου Ανδρέα και Ψωμά Μεθόδιο για την έμπνευση που μου δίνουν οι αναμνήσεις από τις εξερευνήσεις μας.
- Τους νέους σπηλαιοσυντρόφους γιατί είναι η ελπίδα της Ελληνικής σπηλαιολογίας.
- Τον Eric David για τις συμβουλές και τις απαντήσεις σε κρίσιμα ερωτήματα.
- Τον Thierry Monges και τον Alain Soubirane οι οποίοι μου συνέστησαν το πρόγραμμα πριν 3 χρόνια...
- Τους χρήστες του Ελληνικού Visual Topo για την ώθηση που μου έδωσαν ώστε να γράψω το παρόν με τις συνεχείς ερωτήσεις τους.
- Ειδικότερα από τους πιο πάνω θα ξεχωρίσω την Εμμανουέλλα Περβολαράκη η οποία ήταν ομολογουμένως η πιο επίμονη από όλους, διατυπώνοντας τις περισσότερες ερωτήσεις...
- ....όσους παρέλειψα να ευχαριστήσω....

Εισαγωγή

Η πρώτη μου επαφή με πρόγραμμα χαρτογράφησης σπηλαίων έγινε το 1993 όταν έγραψα μόνος ένα πολύ απλό πρόγραμμα σε **GW Basic** προκειμένου να υπολογίζω το μέγιστο μήκος και βάθος από τις μετρήσεις της χαρτογράφησης. Το 1994 απέκτησα το πρώτο «πραγματικό» cave survey software το **Turbo Topo**. Το πρόγραμμα αυτό έτρεχε τότε σε PC\XT (8086/88) και είχε αρκετές δυνατότητες. Μπορείτε να το βρείτε και στο CD (directory: <CD-ROM>\Turbo Topo for PC – XT). Το χρησιμοποιώ ακόμη και σήμερα στο Pocket PC (στις αποστολές) όπου τρέχει με την βοήθεια του **PC-XT Emulator.**

Το 1999 άρχισα να χρησιμοποιώ προγράμματα για Microsoft® Windows® (CAVEMAPS και WinKarst) ενώ τότε επίσης άρχισα να ψάχνω στο Internet πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα αυτά. Την ίδια χρονιά ανακάλυψα και το Visual Topo αλλά το απέρριψα αρχικά διότι ήταν στα Γαλλικά (εκτίμησα όμως το Spreadsheet interface του...). Τον Φεβρουάριο του 2000 κατά την χειμερινή αποστολή του ΣΕΛΑΣ στον Ελικώνα, ο Γάλλος Thierry Monges και ο Alain Soubirane μου μίλησαν με πολύ θετικές κριτικές και μου είπαν ότι πλέον είναι διαθέσιμο στα Αγγλικά!

Άρχισα αμέσως να το χρησιμοποιώ και το βρήκα πολύ απλό και πολύ ισχυρό ταυτόχρονα. Η προσωπική μου εκτίμηση είναι ότι τα προγράμματα αυτά καθώς και η νέα γενιά οργάνων μετρήσεων (αποστασιόμετρα laser, etc) έχουν ανανεώσει το ενδιαφέρον των σπηλαιολόγων για την χαρτογράφηση και συνάμα έχουν βελτιώσει την ταχύτητα και την ακρίβεια των χαρτογραφήσεων.

Αυτός ήταν και ο λόγος για τον οποίο αποφάσισα να ξεκινήσω την διαδικασία μετάφρασης του **Visual Topo.** Πιστεύω ότι έτσι προάγεται η ενασχόληση των νέων σπηλαιολόγων με την χαρτογράφηση και συγχρόνως προστίθεται επιπλέον αξία στις χαρτογραφήσεις. Η 3D απόδοση ήταν πολύ δύσκολη πριν από λίγα χρόνια. Τώρα είναι πολύ εύκολη. Η εύρεση της μικρότερης απόστασης μεταξύ 2 σπηλαίων έμοιαζε απίθανη ενώ σήμερα είναι παιχνιδάκι. Η αποτύπωση του ανάγλυφου της επιφάνειας ήταν πολύ δαπανηρή ενώ σήμερα είναι σχεδόν δωρεάν....

Στα πιο πάνω θα ήθελα να προσθέσω ότι με την Ελληνική μετάφραση επίσης προβάλλεται (έστω και λίγο) η Ελληνική σπηλαιολογία προς την διεθνή σπηλαιολογική κοινότητα. Η συμμετοχή μας στην εξέλιξη του προγράμματος αυτού θα μας καταξιώσει και θα μας προβάλει ακόμη περισσότερο. Εκτιμώ ότι ο μόνος τρόπος για να γίνει αυτό είναι η συνεχής και επιμελής ενασχόλησή μας με την χαρτογράφηση των σπηλαίων της χώρας μας, όπως ακριβώς μας δίδαξαν οι παλαιότεροι σπηλαιολόγοι. Εύχομαι ο οδηγός αυτός να σας φανεί χρήσιμος και να είναι κατανοητός για εσάς. Παρακαλώ, εάν δυσκολεύεστε σε κάποιο σημείο, συνεχίστε στις επόμενες σελίδες.... Μπορεί να είναι πιο καλογραμμένες!!!

Με τιμή,

Κώστας Αδαμόπουλος Γ. Γραμματέας Σπηλαιολογικής Ομοσπονδίας Ελλάδος. Μέλος του Σ.ΕΛ.Α.Σ.

1. Οδηγίες Εγκατάστασης του Visual Topo.

Κατ' αρχήν θα πρέπει να «κατεβάσετε» (download) το πρόγραμμα από το web site <u>http://vtopo.free.fr</u> Το πρόγραμμα εγκατάστασης του Visual Topo είναι δυστυχώς ακόμη στα Γαλλικά. Σε μελλοντικές εκδόσεις σχεδιάζουμε να μεταφράσουμε και αυτό το τμήμα στα ελληνικά. Το πρόγραμμα είναι ελάχιστα απαιτητικό σε πόρους και σύστημα. Ελάχιστες απαιτήσεις συστήματος για την εγκατάσταση:

- CPU Intel® 486 (ή συμβατό)
- 6 MB Ελεύθερος χώρος στον σκληρό δίσκο (!!!).
- 4 MB RAM
- VGA σε λειτουργία τουλάχιστον 256 χρωμάτων (για 3D απόδοση)

To Visual Topo έχει δοκιμαστεί στα παρακάτω λειτουργικά συστήματα:

- Windows® 95 OSR 2.0/98/98SE ка ME
- Windows® NT 4 SP-1, 2000 και XP

Το πρόγραμμα έχει δοκιμαστεί επίσης σε

Linux Mandrake 8.2 με την χρήση του Codeweavers WINE (Windows® Emulator)

Προς το παρόν το πρόγραμμα τρέχει στο Linux μόνο στα Γαλλικά και χωρίς υποστήριξη 3D απόδοσης.

Σημείωση: Όλες οι παραπάνω δοκιμές έχουν πραγματοποιηθεί με την έκδοση 4.4b. Η σημερινή (επόμενη) έκδοση είναι η 4.7 έχει επίσης ελάχιστες και θεωρούμε ότι ισχύουν τα παραπάνω.

To Visual Topo είναι διαθέσιμο για Download από το web site,

http://vtopo.free.fr/vtopo47.exe

ή μπορείτε να το εγκαταστήσετε από το CD που συνοδεύει το παρόν.

Εάν δυσκολεύεστε να το προμηθευτείτε μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον Σπηλαιολογικό Ελληνικό Αθλητικό Σύλλογο (ΣΕΛΑΣ) τηλ. 210-90.20.171, FAX 210.90.20.371 ή στο e-mail: info@selas.org

Μόλις τρέξετε το πρόγραμμα εγκατάστασης (vtopoNN.exe) εμφανίζεται η επόμενη οθόνη:

Επιλέγετε «Suivant» (επόμενο)...

Επιλέγετε «Suivant» (επόμενο)....

Επιλέγετε «Dimarrer»....

Επιλέγετε «No»

Επιλέγετε «No»

Installati	on de Visual Topo 🛛 🔀
2	C:\WINDOWS\System32\Opengl32.dll
~	Ce fichier existe et est plus noent que le fichier û installer.
	Disirez-vous le remplacer quand mime?
	Yes No

Επιλέγετε «No»

Επιλέγετε «Suivant»

Clickteam Install Maker	X
	run Clickteam Install Maker
	Copyright © 1999-2002 ClickTeam
	Ce programme d'installation a ete cree avec Clickteam Install Maker, un createur de programmes d'installation simple et performant. Vous pouvez decouvrir Clickteam Install Maker et les autres produits Clickteam sur le site Web suivant : http://www.clickteam.com
	< <u>Encident Suivant> Quitter</u>

Επιλέγετε «Quitter» και ολοκληρώνεται η εγκατάσταση.

Η έκδοση 4.7 έχει ένα μικρό bug το οποίο διορθώνεται με το «Visual Topo 4.7 Patch Setup» που συνοδεύει το παρόν (στο CD-ROM). Θα πρέπει να τρέξετε το setup.exe που βρίσκεται στο:

<CD-ROM>\Visual Topo Greek Guide\

Ακολουθείτε τις προτροπές (στα Αγγλικά) και με 3-4 κλικ έχετε λύσει το μικρό αυτό πρόβλημα. Το πρόγραμμα θα λειτουργήσει ακόμη και χωρίς το patch.

Μπορείτε να εκκινήσετε το πρόγραμμα από το "Start menu" (Έναρξη):

Στην έκδοση 4.7 παρατηρείται ότι εκτός από την εφαρμογή Visual Topo, έχει εγκατασταθεί πλέον και το Convers. Το Convers είναι μια εφαρμογή η οποία σας επιτρέπει να μετατρέψετε συντεταγμένες ενός συστήματος (Datum) σε ένα άλλο. Δυστυχώς είναι διαθέσιμο μόνο στα Γαλλικά (προς το παρόν).

Το **Convers** με την σειρά του συνοδεύεται από το **ConversAPI.dll** το οποίο επιτρέπει στους προγραμματιστές να ενσωματώσουν τις δυνατότητές του σε εφαρμογές της γλώσσας προγραμματισμού Visual Basic, Visual C++ καθώς και στο MICROSOFT® Excel (για custom functions). Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί σε γραμμή εντολών (command line) αφού καταχωρηθεί στο path και στην registry του λειτουργικού.

Η εφαρμογή είναι πολύ καλά τεκμηριωμένη (στα Γαλλικά).

<u>ΠΡΟΣΟΧΗ:</u>

Συμμετοχή	×
Εαν σας αρέσει αυτό το πρόγραμμα και θέλετε να συνεχίσετε να το χρησιμοποιείτε. παρακαλώ στείλτε 20 € στην παρακάτω διεύθυνση.	
Eric DAVID	
230 chemin du sous bois	
73490 LA RAVOIRE	
FRANCE	
🔽 Να μήν εμφανιστεί ξανά το μύνημα αυτό. 🛛 ΟΚ	1

Αμέσως μετά την εγκατάσταση το πρόγραμμα σας προτρέπει να συνεισφέρετε στην εξέλιξή του με το να αποστείλετε 20 € στον προγραμματιστή του (καλό θα είναι να αποστείλουμε **τουλάχιστον** μια συνδρομή ανά σύλλογο).

2. Τα Μενού του Visual Topo.

2.1 Μενού Αρχείο

2.1.1 Νέο: Δημιουργία νέου εγγράφου (χαρτογράφηση1) Visual Topo.

Τρέχετε την εφαρμογή Visual Topo. Επιλέγετε Αρχείο – Νέο:

Apxeio	Ρυθμίσεις	Προβολή ;
Néo		Ctrl+N
AVOLY	μα	Ctrl+O
Επιλο	γές Εκτύπως	ης
1 idi.t	ro	
2 Idi s	system.tro	
3 Idi s	systemy.tro	
4 Dip	lotafki.tro	
Ttos	00	

Αμέσως ένα καινούργιο κενό φύλλο δεδομένων χαρτογράφησης δημιουργείται, (Χαρτογράφηση Ν, Ν=1,2,3,...). Το φύλλο δεδομένων χαρτογράφησης αποτελείται από Στήλες και Γραμμές.

Οι στήλες είναι 20 στον αριθμό και χωρίζονται σε δύο ομάδες: Η πρώτη από 1 έως 13 είναι στήλες στις οποίες μπορείτε να εισάγετε δεδομένα ενώ στις υπόλοιπες (14-19) αποθηκεύονται τα αποτελέσματα από τους υπολογισμούς του προγράμματος ή παίζουν διαχωριστικό ρόλο.

Στήλες από 1 εως 13:

Οι **Στήλες** αυτές έχουν επικεφαλίδες (στα αγγλικά) σχετικά με τα δεδομένα τα οποία αποθηκεύετε σε αυτές:

Από – Έως – Αρχ.Τοροf – Τελ.Τοροf – Απόσταση – Αζιμούθιο – Κλίση – Αριστερά – Δεξιά – Πάνω – Κάτω – Ι – CP

Από:	Σταθμός (αφετηρία του ανύσματος).
Εως:	Σταθμος (τερματισμος του ανυσματος).
Aρχ.Topof:	Αρχική ένδειξη Τοροfil (μόνο όταν χρ. Τορofil).
Τελ.Topof:	Τελική ένδειξη Topofil (μόνο όταν χρ. Topofil).
Απόσταση:	Απόσταση. (σε μέτρα + 2 δεκαδικά).
Αζιμούθιο:	Αζιμούθιο (σε μοίρες ή βαθμούς).
Κλίση:	Κλίση (σε μοίρες ή βαθμούς).
Αριστερά:	Απόσταση από αριστερό τοίχωμα. (σε μέτρα + 2 δεκαδικά).
Δεξιά:	Απόσταση από δεξιό τοίχωμα. (σε μέτρα + 2 δεκαδικά).
Πάνω:	Απόσταση από οροφή. (σε μέτρα + 2 δεκαδικά).
Κάτω:	Απόσταση από δάπεδο. (σε μέτρα + 2 δεκαδικά).
l:	Ανενεργή στήλη.
CP:	Σχόλια και Φωτογραφίες.

Οι **Γραμμές** είναι 25.000 και αυτό είναι το προεπιλεγμένο όριο των ανυσμάτων που μπορείτε να αποθηκεύσετε και να προβάλετε σαν ένα σπήλαιο ή σύστημα σπηλαίων. Στην περίπτωση που το ή τα σπήλαια που θέλετε να εισάγετε είναι μεγαλύτερα μπορείτε να αυξήσετε το όριο αυτό (σε κάποιο πολλαπλάσιο) επεμβαίνοντας στην registry των Windows®.

🛞 Vie	sual Tor	ο - Χαοτον	οάφηση 1					
Δονεί	ο Διάρθ	wan Ewoa	ωα Σπήλαι	ο Ρυθυίσειο	Ποοβολή	Παράθυρο	2	
			a m					
	୰୲୲୲୶		🧕 🚕 📼 I	5) 🧐 📖 🖻	<u> </u>	સિંચ જ	۴ ₽	× µ≥ ×
								1
	📰 Χαρ	τογράφηση1	1			_		
		Από	Έως	Apx.Topof.	Teîl.Topof.	Απόσταση	Αζι 📥	
	1							
	2							
	3							
	4							
	5							
	6							
	7							
	8							
	9							
	10							
	11							
	12							
Σ	Εχόλια	Τρέχ	ουσα					
Έτοιμα	D						NUN	и 🗌 🖉

Καλό είναι να ορίσετε αμέσως τα στοιχεία του σπηλαίου πριν τις μετρήσεις. Επιλέγετε **Σπήλαιο – Θέση:**

Η επιλογή 5 (Datum από λίστα) είναι διαθέσιμη στην νέα έκδοση (4.7). Επίσης το συνοδευτικό πρόγραμμα **Convers** είναι πλέον ενσωματωμένο στην έκδοση αυτήν με το Visual Topo.

Coordonnees	Unites		Origine
Latitude	Angles Degr	s Mn Sec 🔄	Greenwich
Longitude	Distances M8tre	is 💆	C Paris
ivee World Geodetic Coordonnees	System 1984 (WGS84)		Origine
ivee World Geodetic Coordonnees Latitude	System 1984 (WGS84) Unites Angles Degr	s Mn Sec 💌	Origine © Greenwich
ivee World Geodetic Coordonnees Latitude Lonaitude	System 1984 (WGS84) Unites Angles Degr Distances M8tre	s Mn Sec 💌	Origine Greenwich C Paris

Στην συνέχεια επιλέγετε το πρώτο κελί (R1C1 = Row 1/Column 1 δηλ. Γραμμή 1και Στήλη 1) και επιλέγετε **Σπήλαιο – Μετρήσεις**

Αποστάσεις	Αζιμούθιο	Υψομετρικές διαφορές	η Πλάτος	
Όργανο	Μονάδα	Όργανο	Κατεύθυνση	
Διορθ. (cm/grad)	Απόκλιση (*)	Μονάδα	- Χρώμα	
0.000	0.0000			
	Κατεύθυνση	Κατεύθυνση		ОК
	-		Υπόδειγμα 💽	

Στην καρτέλα «Παράμετροι Μετρήσεων» συμπληρώνετε τα όργανα με τα οποία κάνατε τις μετρήσεις. Η καρτέλα χωρίζεται σε 5 τομείς: Αποστάσεις, Αζιμούθιο Υψομετρικές διαφορές, Πλάτος και Χρώμα.

Α) Αποστάσεις.

Οι αποστάσεις μετριούνται συνήθως με μετροταινία (αποστασιόμετρο) ή με Topofil. Εάν επιλέξετε Topofil ο συντελεστής διόρθωσης του οργάνου είναι επιβεβλημένος. Αλλιώς το πεδίο Διόρθωση είναι απενεργοποιημένο.

Παράμετροι Μετρήσεω	v			×
Αποστάσεις Όργανο Μετροταινία Τοροfil 0.000	Αζιμούθιο Μονάδα Αποπ Ο.0000 Κατεύθυνση	Υψομετρικές διαφορές Όργανο Επιλογή οργάτ μέτρησης από	Πλάτος Κατεύθυνση Στασης Υπόδειγμα Σ	ΟΚ Ακύρωση
Στην σπηλαιοκατάδυ βαθμός γίνεται πχ. Ε ανά 1 μέτρο τότε γρό	ση επιλέγουμε αν ο μιτος είνα ιφουμε 100.000	"topofil" και ο ι σημαδεμένος), ανά 5 μέτρα		
500.00 κτλ.				

Β) Αζιμούθιο.

Μοίρες ή Βαθμοί (πιο ακριβές). Προσοχή χρειάζεται στην απόκλιση του μαγνητικού από τον πραγματικό βορρά. Είναι απαραίτητο να σημειώνεται σε κάθε σύνολο μετρήσεων.

Γ) Υψομετρικές διαφορές.

Δ) Πλάτος

Σε όλους τους τομείς του πίνακα υπάρχει η δυνατότητα να ορίσετε την κατεύθυνση. Διαλέγετε ανάμεσα σε **κανονική** και **αντίθετη** κατεύθυνση. Στον τομέα πλάτος αυτό αναφέρεται στο πως μετριούνται οι διαστάσεις **πάνω – κάτω** και **αριστερά – δεξιά** στους σταθμούς μας. **Κανονική** είναι η κατεύθυνση όταν στοχεύουμε από τον προηγούμενο σταθμό στον επόμενο. (πχ. από τον 1 στον 2 το αζιμούθιο είναι 101. Εάν δεν στοχεύουμε από το 1 στον 2 αλλά **αντίθετα** (2 προς 1) τότε το αζιμουθιο θα είναι 101+180 = 281.

Ε) Χρώμα

Εδώ μπορείτε να επιλέξετε το χρώμα της γραμμής με βάση το σύνολο μετρήσεων. Για παράδειγμα σε ένα σπήλαιο χαρτογραφούν δύο ομάδες και μάλιστα με διαφορετικά όργανα. Έστω ότι η Ομάδα 1 έχει χαρτογραφήσει ολόκληρο το σπήλαιο εκτός από το τμήμα: από τον σταθμό 1_8 έως τον σταθμό 1_21. Το τελευταίο αυτό τμήμα το έχει χαρτογραφήσει η Ομάδα 2.

Ӫ Visu	al Topo - (	exemple_tro]																_ 8 ×
	αίο Διόρθυ	οση Έγγραφ	να Σπήλαιο	Ρυθμίσας	Προβολή Π	αράθυρο ;												_ 8 ×
	F 🖬 👗	• • •	5 🧕 🔫 f	B 🔁 🌚		QQC	2 0 8	9 I I	-	Cx 40 14	8							
	From	To	From Topof	To Topof	Distance	Bearing	Slope	Left	Right	Тор	Bottom	TU	CP	X	Y	Z	DevL	-
1	Param	Topof	0.990	Deg	Clino	Deg	1.0300	Dir,Dir,Dir	Std									
2	1_0	1_0	0	r r	J 0.00	0.0	0.0	0.60	0.20					0.00	0.00	0.00	0.00	
3	1_0	1_1	88737	88891	1.52	. 340.0	-55.0	0.60	0.10	1.00				-0.28	0.83	-1.25	0.87	
4	1_1	1_2	88897	88994	4 0.96	283.0	-5.0	0.90	0.30	0.70			PP	-1.21	1.06	-1.33	1.83	
5	1_2	1_3	89012	. 89645	i 6.27	240.0	-85.0	0.50	0.30	1.50				-1.69	0.79	-7.58	2.38	
6	1_3	1_4	89861	90381	5.15	330.0	-45.0	0.40	0.50	2.00				-3.45	3.98	-11.22	6.02	
7	1_3	1_3a	89654	89853	3 1.97	163.0	30.0	0.30	0.20	1.50				-1.22	-0.85	-6.59	4.08	
8	1_4	1_5	90384	90640	J 2.53	350.0	5.0	3.50	0.50	2.50				-3.84	6.47	-10.99	8.54	
9	Param	Topof	0.990	Deg	Clino	Deg	1.0300	Dir Dir Dir	Std									
10	1_5	1_6	90692	90990	J 2.95	265.0		-	_		_			-6.69	6.28	-11.76	11.39	
11	1_6	1_7	90996	91079	3 0.82	. 325.0		νετοί	$\sigma \epsilon_{1} c$	ისάზი	102			-7.14	6.96	-11.83	12.21	
12	1_7	1_8	91097	91687	/ 5.84	286.0	-	no p	10005	Juneo	~~ <i>~</i>			·12.49	8.59	-13.54	17.80	
13	Param	Deca		Deg	Clino	Deg							1					
14	1_8	1_8a	5		2.00	80.0	5.0		0.30	0.80			í d	-10.52	8.90	-13.36	19.79	
15	1_8	1_8b			4.00	12.0		0.20	0.50	0.50				-11.60	12.43	-12.84	21.74	
16	Param	Topof	0.990	Deg	Clino	Deg		Dir Dir Dir	255,255,0						-			
17	1_8	1_9	91699	91959	3 2.57		.17.0	0.50	1.50	2.50				-12.74	11.04	-14.29	20.26	
18	1_9	1_10	91973	92212	2 2	290.0	0.0	0.50	0.50	1.00		40		-14.95	11.89	-14.29	22.62	
19	1_10	1_11	92223	92444	219	340.0	-57.0	4.00	0.10	2.00				-15.34	13.02	-16.13	23.82	
20	1_11	1_11a	92471	200	4.63	195.0	40.0	1.70	1.00	4.00				-16.39	9.36	-13.10	27.62	
21	1_11	1_12	92955	93368	3 4.09	53.0	-43.0	0.20	0.25	8.00				-12.85	14.99	-18.95	26.99	
22	1_12	1_13	93379	93667	/ 2.85	351.0	-45.0	1.70	0.30	10.00				-13.09	17.14	-21.00	29.15	
23	1_13	1_14	93677	94016	3.36	98.0	-40.0	0.05	1.00	7.50				-10.50	16.91	-23.19	31.74	
24	1_14	1_15	94019	94461	4.38	56.0	-20.0	0.30	0.60	7.00			P	-6.99	19.38	-24.73	36.04	
25	1_15	1_16	94462	. 95327	/ 8.56	275.0	-16.0	0.90	2.50	1.20				-15.05	20.71	-27.18	44.21	
26	1_16	1_17	95327	95641	3.11	275.0	-58.0	0.20	0.30	5.00				-16.64	21.05	-29.85	45.84	
27	1_17	1_18	95649	96025	i 3.72	279.0	-50.0	0.80	0.20	8.00				-18.94	21.66	-32.73	48.22	
28	1_18	1_19	96029	96456	ŝ 4.23	313.0	-42.0	1.00	0.30	10.00				-21.14	24.07	-35.61	51.48	
29	1_19	1_20	96458	97005	5 5.42	. 10.0	-42.0	1.50	1.00	8.00				-20.28	28.31	-39.28	55.80	
30	1_20	1_21	97008	97797	/ 7.81	325.0	-55.0	3.00	1.50	5.00			P	-22.67	32.44	-45.76	60.57	
31	Param	Topof	1.020	Deg	Vulc	Deg	1.0300	Dir Dir Dir	Std									
32	1_21	3_1	58572	58879	a 3.13	55.0	121.0	0.50	1.70	10.00	3.00	0		-20.45	33.94	-47.37	63.25	
33	3_1	3_2	58951	59260	ງ 3.15	55.0	104.0	0.60	0.00	12.00	0.30	0		-17.91	35.65	-48.14	66.31	
34	3_2	3_3	59283	5950?	3 2.24	19.0	80.0	0.70	0.00	7.00	1.00	0		-17.15	37.72	-47.75	68.52	
35	3_3	3_4	59534	59700	j 1.69	85.0	95.0	0.00	0.60	6.00	1.50	0		-15.47	37.84	-47.89	70.21	
36	3_4	3_5	59748	59971	1 2.27	18.0	96.0	0.80	0.00	6.00	2.50	0		-14.73	39.98	-48.13	72.47	
37	3_5	3_6	60002	60201	2.03	110.0	110.0	0.00	0.40	6.00	2.00	0		·12.95	39.29	-48.83	74.38	
38	3_6	3_7	60393	60494	4 1.03	10.0	100.0	0.50	0.00	6.00	2.00	0		-12.75	40.29	-49.01	75.39	
39	3.7	3_8	60507	6077f	5 2.74	116.0	113.0	0.00	0.40	6.00	2.00	0		-10.51	39.14	-50.08	77.92	
40	3.8	3_9	61207	61571	3.71	179.0	120.0	0.00	0.80	7.00	2.00	0		-10.51	35.92	-51.93	81.13	
41	3.9	3_10	61640	61957	7 3.23	100.0	98.0	0.80	0.00	10.00	2.00	0		-7.37	35.31	-52.38	84.34	
42	3_10	3_11	61962	62499	3 5.48	48.0	118.0	0.00	0.80	5.00	1.50	0		-3.71	38.48	-54.96	89.17	
1		1	1		1	1			1	1		1				1		K
5	2.4	Európeos :	Scotto do	la passado	Duite de C	-9100												
2.00		Elkovas	Giotte de l	a cascaue	- Puits de o	Moues												in the local sector
Έτοιμο	in the second	-			eren urez													INCOM
t Star		0 0 5	2 📓 💋		EmmanuellaF	AQ.doc - Mi	Visua	I Topo - [ex	emp	Hopnewdoc						EN		7:17 PM
1	33	3 1 😁	🗐 🦓 🐼														DE -	Saturday

Από τον πίνακα Παράμετροι Μετρήσεων μπορείτε να επιλέξετε διαφορετικό χρώμα για το τμήμα που χαρτογράφησε η ομάδα αυτή:

Το χρώμα που έχει επιλεγεί στο παράδειγμα μας είναι το κίτρινο.

Εάν επιλέξετε ένα έγγραφο π.χ. την κάτοψη ο χάρτης θα είναι ως εξής:

Έστω ότι θέλετε να παρουσιάσετε ποιο τμήμα χαρτογράφησε η Ομάδα 1 και ποιο η Ομάδα 2 τότε από το μενού **Γράφημα – Επιλογές Γραφήματος...** επιλέγετε *Σκόπευση* και μετά *ΟΚ*

Γραμμή χαρτογράφησης	Τοιχώματα περασμάτων	- 3Δ Γαλαρίες
🗖 Γραμμή χαρτογράφησης	🔽 Πλάτος 🔽 Σιλουέτα (Πλάτος)	Ο Τετράγων
🗖 Σημεία	🔲 Ύψη 🗖 Σιλουέτα (Ύψος)	Ο Διαμάντι
🗖 Σταθμοί	Г Клавос Г 34	Ο Οκτάγωνο
- Χρώματα Ο Κανονικό Ο Στρώσεις	Αλλα Κλίμακα 🔽 Μεγένθι	ινση
Ο Σπήλαιο Ο Βάθος	🗖 Βάθος από είσοδο. 🗖 Λεπτότη	τα ΟΚ
25 ArStowers 0.00 (3520202)		

Αμέσως η κάτοψη θα εμφανιστεί ως εξής:

Το κίτρινο τμήμα είναι το κομμάτι που χαρτογράφησε η Ομάδα 2 (1_8 έως 1_21). Με τον ίδιο τρόπο μπορείτε να αποδώσετε και χαρτογραφήσεις που έγιναν σε διαφορετικές χρονικές στιγμές (και όχι από διαφορετικές ομάδες κ.ο.κ.)

Μόλις ολοκληρώσετε τις επιλογές σας στις παραμέτρους μετρήσεων το πινάκιο θα πρέπει να δείχνει όπως το πιο κάτω υπόδειγμα:

αράμετροι Μετρήσεω				×
Αποστάσεις Όργανο Μετροταινία 💌 Διορθ. (cm/grad)	Αζιμούθιο Μονάδα Μοίρες Απόκλιση (*) 2.3800 Κατεύθυνση Κανονική	Υψομετρικές διαφορές Όργανο Κλισίμετρο Μονάδα Μοίρες Κατεύθυνση Κανονική	Πλάτος Κατεύθυνση Κανονική • Χρώμα Στάθμη Υπόδειγμα •	ΟΚ Ακύρωση

Το πινάκιο αυτό είναι μάλλον **το πιο συνηθισμένο** μιας και περιγράφει την χαρτογράφηση ενός σπηλαίου με μετροταινία & κλισίμετρο από την είσοδο προς τον πάτο του σπηλαίου. Μόλις πατήσετε το ΟΚ επανέρχεστε στο φύλλο δεδομένων το οποίο θα δείχνει ως εξής:

🥮 Visu	al Topo - [e	xemple.tro]								
🔟 Арх	페 Αρχείο Διόρθωση Έγγραφα Σπήλαιο Ρυθμίσεις Προβολή Παράθυρο ?									
🗅 🖻	ا 🖧 🔚 🤅	Þa 🛍 🎒	🧕 🖷 🛙	B 🔒 🧐	🚥 💣 🕅	0 0 0	<u>a</u> @			
	Anó	Έως	Apx.Topof.	Teil.Topof.	Απόσταση	Αζιμούθιο	Kać			
1	Param	Topof	0.990	Deg	Clino	Deg				
2	1_0	1_0	0.0	0.0	0.00	0.0				
3	1_0	1_1	88737.0	88891.0	1.52	340.0				
4	1_1	1_2	88897.0	88994.0	0.96	283.0				
5	1_2	1_3	89012.0	89645.0	6.27	240.0				
0	1 0	1.4	0, 10000	00001-0	E 1 E	220.0				

Η γραμμή με το διαφορετικό χρώμα είναι η γραμμή μετρήσεων που περιέχει την πληροφορία που καταγράψατε στο Πινάκιο Παραμέτρων Μέτρησης. Εάν θέλετε να το διορθώσετε, το επιλέγετε αρχικά με το ποντίκι (κέρσορα) και στην συνέχεια επιλέγετε **Σπηλαίο – Μετρήσεις.**

Ένα συνηθισμένο σημειωματάριο μετρήσεων χαρτογράφησης (με μετροταινία) έχει τις εξής στήλες:

Σταθμός – Απόσταση – Αζιμούθιο – Κλίση – Πάνω - Κάτω -Αριστερά – Δεξιά

Στο πάνω τμήμα του φύλλου μετρήσεων καταγράφονται συνήθως οι εξής πληροφορίες:

Ημερομηνία – Σπήλαιο – Όργανα Μετρήσεων – Ομάδα Μετρήσεων

Το σημειωματάριο αυτό μοιάζει κάπως έτσι:

Το ίδιο ακριβώς καταγράφετε στο φύλλο δεδομένων «Χαρτογράφηση Ν» του Visual Topo.

😛 Vis	sual Topo -	[exemple.tro]									
	ρχείο Διόρθ	θωση Έγγραφι	α Σπήλαιο	Ρυθμίσεις	Προβολή Πα	αράθυρο ;					
	🖻 🖬 🐰	• • • •		8 6 9		0 0 0	2010	9 🕴 🖁		GA 💠 🌼	18
	From	To	From Topof	To Topof	Distance	Bearing	Slope	Left	Right	Тор	Bott
1	Param	Topof	0.990	Deg	Clino	Deg	1.0300	Dir.Dir.Dir	Std		-
2	1_0	1_0	0	0	0.00	0.0	0.0	0.60	0.20		-
3	1_0	1_1	88737	88891	1.52	340.0	-55.0	0.60	0.10	1.00	
4	1_1	1_2	88897	88994	0.96	283.0	-5.0	0,90	0.30	0.70	
5	1_2	1_3	89012	89645	6.27	240.0	-85.0	0,50	0.30	1.50	
6	1_3	1_4	89861	90381	5.15	330.0	-45.0	0,40	0.50	2.00	
7	1_3	1_3a	89654	89853	1.97	163.0	30.0	0.30	0.20	1.50	
8	1_4	1_5	90384	90640	2.53	350.0	5.0	3.50	0.50	2.50	
9	Param	Topof	0.990	Deg	Clino	Deg	1.0300	Dir,Dir,Dir	Std		
10	1_5	1_6	90692	90990	2.95	265.0	-15.0	0,10	0.20	2.00	
11	1_6	1_7	90996	91079	0.82	325.0	-5.0	0,30	0.20	1.90	
12	1_7	1_8	91097	91687	5.84	286.0	-17.0	0.50	0.30	2.50	
13	Param	Deca		Deg	Clino	Deg	1.0300	Dir,Dir,Dir	Std		
14	1_8	1_8a			2.00	80.0	5.0	0,30	0.30	0.80	
15	1_8	1_8b			4.00	12.0	10.0	0,20	0.50	0.50	
16	Param	Topof	0.990	Deg	Clino	Deg	1.0300	Dir.Dir.Dir	255,255,0		
17	1_8	1_9	91699	91959	2.57	353.0	-17.0	0.50	1.50	2.50	
18	1_9	1_10	91973	92212	2.37	290.0	0.0	0.50	0.50	1.00	
19	1_10	1_11	92223	92444	2.19	340.0	-57.0	4.00	0.10	2.00	
20	1_11	1_11a	92471	92939	4.63	195.0	40.0	1.70	1.00	4.00	

Είναι πολύ σημαντικό να παραλληλίσετε στο μυαλό σας τα δύο αυτά πράγματα:

🤫 Visu	ual Topo	[exemple.tro]									
Αρ:	κείο Διόρ	θωση Έγγραφι	α Σπήλαιο	Ρυθμίσεις	Προβολή Ι	αράθυρο ;					
	3 🖬 🛛	• • • •	1 🧶 🦁 🛛	B 🖯 🕄		0 0 0	Q 8	9 🕴 🖁	1 1 1	Ca. 💠 🌼	9
	From	To	From Topof	To Topof	Distance	Bearing	Slope	Left	Bigh	Top	Bott
1	Param	Topof	0.990	Deg	Clino	De	1.0300	Dr.Dir.Dir	Std		
2	1_0	1_0	0	0	0.00	0.0	0.0	0.60	0.20		
3	1_0	1_1	88737	88891	1.52	340.0	-55.0	0.60	0.10	1.00	4
4	1_1	1_2	88897	88994	0.96	83.0	-5.0	0.90	0.30	0.70	4
5	1_2	1_3	89012	89645	6.27	240.0	-85.0	0.50	0.30	1.50	4
6	1_3	1_4	89861	90381	5.15	330.0	-45.0	0.40	0.50	2.00	-
7	1_3	1_3a	89654	89853	1.97	163.0	30.0	0.30	0.20	1.50	-
8	1_4	1_5	90384	90640	2.53	350.0	5.0	3.50	0.50	2.50	4
9	Param	Topof	0.990	Deg	Clino	Deg	1.0300	Dir.Dir.Dir	Std		
10	1_5	1_6	90692	90990	2.95	265.0	-15.0	0,10	0.20	2.00	
11	1_6	1_7	90996	91079	0.82	325.0	-5.0	0,30	0.20	1.90	-
12	1_7	1_8	91097	91687	5.84	286.0	-17.0	0.50	0.30	2.50	
13	Param	Deca		Deg	Clino	Deg	1.0300	Dir.Dir.Dir	Std		
14	1_8	1_8a			2.00	80.0	5.0	0,30	0.30	0.80	
15	1_8	1_8b			4.00	12.0	10.0	0,20	0.50	0.50	
16	Param	Topof	0.990	Deg	Clino	Deg	1.0300	Dir.Dir.Dir	255,255,0		
17	1_8	1_9	91699	91959	2.57	353.0	-17.0	0.50	1.50	2.50	
18	1_9	1_10	91973	92212	2.37	290.0	0.0	0.50	0.50	1.00	
19	1_10	1_11	92223	92444	2.19	340.0	-57.0	4.00	0.10	2.00	
20	1_11	1_11a	92471	92939	4.63	195.0	40.0	1.70	1.00	4.00	

Συνεχίζοντας την άσκησή σας για την δημιουργία ενός νέου εγγράφου μπορείτε να εισάγετε τα πιο κάτω νούμερα. Εάν ξεκινήσετε από την είσοδο (π.χ. σταθμός 0) τότε η πρώτη γραμμή με δεδομένα μετρήσεων θα πρέπει να είναι ως εξής:

😛 Vi	sual Topo -	Χαρτογράφι	on 2]						
	φχείο Διόρθ	ωση Έγγραφ	α Σπήλαιο	Ρυθμίσεις	Προβολή Πα	αράθυρο :			
D	🖻 🖬 👗	BR 8	1 🧶 🤜 🛙	809	🖬 🖆 🔬	QQC	QB	9 \$	5 2 0
	From	To	From Topof	To Topof	Distance	Bearing	Slope	Left	Right
1	Param	Deca		Deg	Clino	Deg	2.3800	Dir Dir Dir	Std
2	0	0			0.00	0.0	0.0		
3		5 .							
4		12							

Ο πρώτος μας σταθμός πρέπει να ορίζεται 0-0 ή 0Α-0Α ή 1_1-1_1 κ.ο.κ.

Το αρχικό σημείο δεν είναι άνυσμα

Αντιθέτως όλες οι υπόλοιπες μετρήσεις μας είναι ανύσματα (από ένα σημεία α σε ένα β). οπότε γράφονται 0-1 ή 0Α-1Α ή 1_1-2 κ.ο.κ.

Οι υπόλοιπες μετρήσεις είναι ανύσματα.

Δηλαδή το φύλλο δεδομένων θα δείχνει ως εξής:

🤭 Vis	ual Topo - [2	Χαρτογράφι	oη2]	B. O. Jane	Dec Palls De	with sec. in						
			a 2mparo			ipasupo ; (a) (D, C	(Q, 8	9 ‡ ±		cu 💠 🌼	8	
	From	To	From Topof	To Topof	Distance	Bearing	Slope	Left	Right	Top	Bottom	1
1	Param	Deca		Deg	Clino	Deg	2.3800	Dir.Dir.Dir	Std			
2	0	0			0.00	0.0	0.0					
3	0	1			10.00	90.0	0.0	1.00	1.00	1.00	1.00	
4	1	2			10.00	90.0	-90.0	1.00	1.00	1.00	1.00	
5	2	3			10.00	90.0	0.0	1.00	1.00	1.00	1,00	
6												
7												
8												

Εξηγώντας πιο αναλυτικά:

Πριν αποθηκεύσετε πρέπει να εκτελέσετε τους υπολογισμούς αλλιώς θα λάβετε μήνυμα σφάλματος. Επιλέγετε Ctrl + Q ή **Σπήλαιο – Υπολογισμός**. Στο δεξί τμήμα της οθόνης εμφανίζονται τα αποτελέσματα των τριγωνομετρικών πράξεων (X, Y & Z) που θα σας έπαιρνε πολύ ώρα να υπολογίσετε με το «χέρι»:

Left	Right	Top	Bottom	ell X	Y	Z	DevL
Dir Dir	Std						
				0.00	0.00	0.00	0.00
1.00	1.00	1.00	1.00	9.99	-0.46	0.00	10.00
1.00	1.00	1.00	1.00	9.99	-0.46	-10.00	10.00
1.00	1.00	1.00	1.00	19.98	-0.92	-10.00	20.00

Κατά τον υπολογισμό μπορεί να λάβετε μηνύματα λάθους:

VTOPO	×
	Λάθος : Δεν έχει οριστεί ο σταθμός εισόδου (R1).
	ОК

Αυτό είναι από τα συνηθισμένα εάν παραλείψετε τον σταθμό εισόδου (0-1 αντί 0-0 δηλ. άνυσμα αντί για σημείο (σταθμό)) Προσέξτε ότι το Visual Topo σας ειδοποιεί για το που ακριβώς είναι το λάθος σας. Το "(R1)" στο μήνυμα σημαίνει "Row-1" δηλ. στην «Γραμμή 1». Μπορεί να λάβετε οποιαδήποτε αναφορά του τύπου RN/CN = Row N/Column N δηλ. Γραμμή «N»και Στήλη «N» όπου N ακέραιος αριθμός.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ: Για περισσότερες λεπτομέρειες για των υπολογισμό παρακαλώ διαβάστε τις σελίδα 42.

Αφού ολοκληρώσετε τον υπολογισμό μπορείτε να σώσετε το έγγραφο και πλέον μπορείτε να δείτε ενεργοποιημένες τις (περισσότερες) επιλογές του μενού Έγγραφα.

2.1.2 Άνοιγμα (Ctrl + O).

Η επιλογή είναι πολύ κοινή σε όλες τις εφαρμογές των Windows®. Σας επιτρέπει να «ανοίξετε» (φορτώσετε) αρχεία χαρτογραφήσεων (*.tro) τα οποία έχετε αποθηκεύσει στο Hard Drive, σε CD-ROM ή στην δισκέτα.

🛞 Visual Topo - [exemple.t	то]		
 Αρχείο Διόρθωση Έγγρ Νέο Ανοιγμα Συγχώνευση Κλείσιμο 	αφα Σπήλ Ctrl+N Ctrl+O		
Αποθήκευση Αποθήκευση ως Εξαγωγή	Open Look in: 🔁 Vtopo		<u>?×</u> • € ♂ ⊞•
Εκτύπωση Διαμόρφωση Σελίδας. Επιλογές Εκτύπωσης	Exemples Langues Shortcut to 4_Topo		
1 exemple tro 2 Χαρτογράφιση4.tro 3 Χαρτογράφιση3.tro 4 Χαρτογράφιση2.tro			
Έξοδος	File name:		Open
	Files of type: Visual T	opo (*.tro)	← Cancel

Ο προεπιλεγμένος φάκελος όπου το Visual Topo ελέγχει για αρχεία χαρτογραφήσεων είναι ο φάκελος εγκατάστασης του προγράμματος: **C:\Vtopo** Στον φάκελο **C:\Vtopo\Exemples** βρίσκονται και όλα τα παραδείγματα αρχείων τα οποία είναι πολύ χρήσιμα όταν κάποιος ξεκινά με το Visual Topo.

Open		?	I X
Look in:	Vtopo	- 🗧 🖆 🎫-	
Exemples Langues	9 4_Торо		
File name:		Open	
Files of type:	Plot File(*.plt) Visual Topo (*.tro)	Cancel	
	Plot File(*.plt)		

Επιπλέον το Visual Τορο ανοίγει και αρχεία (*.plt)

2.1.3 Συγχώνευση.

Η διαδικασία είναι για προχωρημένους και θα αναπτυχθεί εκτενώς σε ξεχωριστό κεφάλαιο (βλ. πιο κάτω).

2.1.4 Κλείσιμο.

Κλείνει το επιλεγμένο έγγραφο. Εάν το έγγραφο δεν έχει αποθηκευτεί το Visual Τορο θα σας προτείνει να το αποθηκεύσετε.

2.1.5 Αποθήκευση & Αποθήκευση ως (Ctrl + S).

Εάν η χαρτογράφηση την οποία επεξεργάζεστε είναι καινούργια και δεν έχει αποθηκευτεί ξανά τότε και οι δυο επιλογές έχουν την ίδια συμπεριφορά (όπως η **Αποθήκευση ως**):

	Αρχείο	Διόρθωση	Έγγραφα	Σπήλ		
E	Néo		Ctrl+	-N		
	Avory	μα	Ctrl+	-0		
	20yx Khein	ωνευση				
-	Totalo					
	Апов	ήκευση	Ctrl+	-S		
	FErry	avii	t			
-	- 1991 -	Αποθή	ແຍນອາຖຸພຊ			2
-	Ektúr	Save i	n: 🙆 Exemple	es	- + 1	
		ορφι Interest	mole tro			
4_	CHLAQ	Xa	ρτογράφιση1.tn	o		
	1 exe	mple 🔜 Xa	ρτογράφιση3.tn	o		
8	2 exe	mple Xa	ρτογραφιση4.tn	o		
	3 Xap	τογ				
1	4 Xap	τογ				
	Έξοδ	os _				[
		hie ha	пе: Харто	γράφιση2.tro		Save
11						
14		Save a	s type: Visual	Topo (*.tro)	*	Cancel
-		Save a	s type: Visual Visual Plot File	Topo (*tro) Topo (*tro) e(*olt)	<u> </u>	Cancel

Μπορείτε να αλλάξετε το όνομα καθώς και το μέσο ή τον φάκελο στον οποίο είναι αποθηκευμένο το αρχείο σας. Μπορείτε να σώσετεε επίσης το αρχείο σας στις εξής μορφές:

(*.tro)
(*.plt)
(*.xls)
(*.htm)

Όλες οι επιλογές είναι πολύ χρήσιμες για τους προχωρημένους χρήστες. Ειδικά η επιλογή *.*plt* είναι ιδανική για την συνεργασία με το πρόγραμμα χαρτογράφησης "**Compass**" του προγραμματιστή <u>Larry Fish.</u> Μάλιστα έχουν εξελιχθεί extensions του Arc View (GIS software) για την εισαγωγή *.*plt* αρχείων γεγονός που προσθέτει αξία στο Visual Topo.

Προσοχή! Αποθηκεύοντας σαν *.plt κάποιες πληροφορίες θα χαθούν (σχολια, φωτογραφίες κτλ.

2.1.6 Εξαγωγή.

Στην έκδοση **4.4b** υπάρχει η δυνατότητα για εξαγωγή είτε σε **CAD DXF format** εφαρμογές είτε σε **GPS track's** με την μορφή αρχείων κειμένου (*.txt). Στην νέα έκδοση (4.7) υπάρχει σε αυτό το σημείο μια πολύ σημαντική βελτίωση. Η εξαγωγή της χαρτογράφησης σε κάποιο γίνεται με την μορφή αρχείων *.trk τα οποία είναι πλήρως συμβατά με την εφαρμογή PCX5 της εταιρείας Garmin. Έτσι το φόρτωμα του GPS με τα δεδομένα της χαρτογράφησης είναι ακόμη πιο εύκολο και αυτοματοποιημένο.

A) Auto CAD και GIS.

Το Visual Τορο συνεργάζεται με CAD και GIS εφαρμογές. Μπορείτε να σώσετε την χαρτογράφησή σας σε μορφή αρχείου .*dxf* και στην συνέχεια το αρχείο αυτό να το εισάγετε στο Auto CAD, στο Arc View (GIS software) ή σε άλλα αντίστοιχα προγράμματα . Εκεί μπορείτε να επεξεργαστείτε περαιτέρω τον χάρτη του σπηλαίου. Για να σώσετε με την μορφή .*dxf* επιλέγετε το **Αρχείο – Εξαγωγή – AutoDesk DXF**.

Επιλέγετε ποιόν τύπο εγγράφου θα εξάγετε χρώματα διαφόρων λεπτο-μεριών κτλ. Μόλις ολοκληρώσετε τις ρυθμίσεις επιλέγετε Εξαγωγή

Save As		? ×
Save in: 🗀	idi system	 * 📰 *
ːːː Idi system.	dəf	
File name:	[ldi system.dxf]	 Save
Save as type:	Autodesk DXF (*.dxf)	Cancel

Το αρχείο .dxf έχει δημιουργηθεί και είναι έτοιμο για εισαγωγή στο AutoCAD.

B) Garmin GPS track (έκδοση 4.4b).

Το Visual Τορο συνεργάζεται με GPS της Garmin. Μπορείτε να σώσετε την χαρτογράφησή σας σε μορφή αρχείου *.txt* και στην συνέχεια το αρχείο αυτό να το φορτώσετε στο GPS σας αφού το συνδέσετε με τον υπολογιστή σας.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Για να φορτώσετε την χαρτογράφηση στο GPS θα πρέπει να διαθέτετε το απαραίτητο software.

Μόλις το επιτύχετε μπορείτε να περπατήσετε στην επιφάνεια του βουνού Παρακολουθώντας το ίχνος του σπηλαίου με την βοήθεια του GPS. Επιλέγετε Αρχείο – Εξαγωγή – Ίχνος GPS

🤫 Visual Topo - [idi_tro]				
🛄 Αρχείο Διόρθωση Έγγραφα Σ	πήλαιο Ι	Ρυθμίσεις	Προβ	
Ctrl+N		6 9		
Aνοιγμα Ctil+O	hce	Bearing	S	
Συγχώνευση		Deg		
Κλείσιμο	0.00	0.0	-	
AnnAńzeum Ctrt+S	82.31	0.0		
	3.27	0.0		
Anon Kebon we	Aut.		1	
Εξάγωγη	ALL	Autodesk DAF		
Ektűnwan Ctrl+P	1XV	IXV0ς GPS		
Διαμόρφωση Σελίδας	6.21	305.0		
Επιλογές Εκπίπωσης	5.15	0.0		
	7.74	280.0		
+ 1 idi.tro	4.69	310.0		
2 Idi system tro	4.67	286.0		
3 Idi systemy tro	8.66	255.0		
4 Diplotafki.tro	4.24	277.0		
	7.68	275.0		
Εξοδος	0.60	270.0		
	and the second se			

Αμέσως εμφανίζεται ο πίνακας ρυθμίσεων. Εδώ επιλέγετε Datum, Πλέγμα και Ζώνη:

Εξαγωγή σε Ίχνος GPS		x
Datum		Εξαγωγή
WGS-84	7.600	ОК
	20071	Ακύρωση

Η επιλογή Datum γίνεται μέσα από λίστα:

D'atum	EXHAULT 1
Wee of	
WG5-64	
Unites_Arab_Emirates_(Nahrwan)	OK
Wake-Eniwetok_60	κύρωση
W/GS-84	-

Ομοίως και για το πλέγμα:

Εξαγωγή σε Ίχνος GPS		×
Datum		Εξαγωγή
WGS-84	×	
Πλέγμα	Ζώνη	OK
UTM		Ακύρωση
IRISH		
	1.50	303.48
	1.50	301.89
SWEDISH	1.00	303.70
SWISS	1.00	302.99
UTM	1 00	299.52

Μόλις ολοκληρώσετε τις ρυθμίσεις επιλέγετε Εξαγωγή

Save As						? ×
Save in:	🔁 idi		•	ث 🗈		
					_	
_						
File name:	* bxt				Save	
Save as ty	pet Voor G	PS(*txt)	 1	न	Cance	1
	- I strong of		5	5 3 <u>-</u>		2

Το ίχνος θα αποθηκευθεί σε μορφή .txt

Γ) Garmin PCX5 (έκδοση 4.7)

Επιλέγετε...

και στην συνέχεια....

ι ωντεταγμένες εισό	δου σε datum WGS84	
Γεωγ.Πλάτος (°)	Γεωγ.Μήκος (*)	Υψόμετρο (m
44.5659	5.3025	1801
Τροκειμένου να είνα «αρτογράφησης, θο συντετανμένες της	α δυνατή η εξαγωγή ⁻ πρέπει να είναι γνως εισόδου.	της ττές οι

Επιλέγετε το σπήλαιο (εάν είναι πολλά) και πατάτε «Εξαγωγή...»

2.1.7 Εκτύπωση (Ctrl + P), Προεπισκόπηση & Διαμόρφωση σελίδας.

Η σειρά επιλογών σας δίνει την δυνατότητα να τυπώσετε στο χαρτί τα δεδομένα ή τα έγγραφα της χαρτογράφησής σας. Θα σταθώ στην σημαντικότερη λειτουργία, αυτήν της Διαμόρφωσης Σελίδας.

Κατά την εκτύπωση του Φύλλο Δεδομένων της χαρτογράφησης και στα έγγραφα Κάτοψη, Προβαλλόμενη τομή, Εκτεταμένη Τομή και Κινούμενη Όψη παρέχονται ρυθμίσεις ως προς την διαμόρφωση της σελίδας. Τα υπόλοιπα έγγραφα δεν επιδέχονται ρυθμίσεις (εκτυπώνονται σύμφωνα με την προεπιλογή).

Α) Φύλλο Δεδομένων Χαρτογράφησης.

Με το Φύλλο (παράθυρο) Δεδομένων της χαρτογράφησης ενεργοποιημένο επιλέγετε **Αρχείο – Διαμόρφωση Σελίδας...**

Αμέσως το φύλλο ρυθμίσεων εμφανίζεται. Τροποποιείτε τις ρυθμίσεις που επιθυμείτε και επιλέγετε εκτύπωση.

<u>Β) Έγγραφα Κάτοψη, Προβαλλόμενη τομή, Εκτεταμένη Τομή και</u> <u>Κινούμενη Όψη.</u>

Μπορείτε να τυπώσετε οποιοδήποτε έγγραφο του Visual Topo στην κλίμακα που επιθυμείτε μέσα από το μενού **Αρχείο – Διαμόρφωση Σελίδας...** Επιλέγοντας στάθμη η χαρτογράφησή σας θα τυπωθεί σε ένα μόνο φύλλο:

🗖 Διαμόρφωση Σελίδας	×
Επιλογές Εκτύπωσης Ο Στάθμη 1/20624 1 Φύλλο Ο Σε κλίμακα Ο Παράθυς	Εκτύπωση Προεπισκόπηση Επιδογές
ΟΚ Ακύρωση	

Μπορείτε να επιλέξετε είτε μια συγκεκριμένη κλίμακα από τις προεπιλεγμένες (λίστα):

🗖 Διαμόρφωση Σι	ελίδας			×
- Επιδογές Εκτύπως Ο Στάθμη	ins		D/93e	Εκτύπωση Προεπισκόπηση
Ο Παράθυς	1/500 1/1000 1/2500 1/5000			Επιδογές
	1/10000 1/25000	Ţ	Ακύρωση	

είτε τελικά μπορείτε να γράψετε εσείς την ακριβή κλίμακα που επιθυμείτε π.χ. 1/123:

the second of the second s	
	Εκτύπωση
 Σεκλίμακα 1/123 9126 Φιίλλα 	Προεπισκόπηση
С Пара́ви	Επιλογές

Αφού ολοκληρώσετε τις ρυθμίσεις μπορείτε είτε να επιλέξετε Εκτύπωση ώστε να τυπώσετε σε χαρτί, είτε να δείτε την Προεπισκόπηση (πώς θα δείχνει στο χαρτί η χαρτογράφηση).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Όταν η χαρτογράφηση είναι σε μεγάλη κλίμακα και πρόκειται να ξεπεράσει το ένα φύλλο, το Visual Topo τυπώνει μια επιπλέον σελίδα με την σύνοψη των σελίδων που ακολουθούν ώστε να μπορείτε να τις «συναρμολογήσετε»

2.1.8. Πρόσφατα έγγραφα (4) και Έξοδος

Το Visual Τορο δημιουργεί συντόμευση για τα <u>4 τελευταία (**πρόσφατα**</u>) <u>χρησιμοποιημένα</u> αρχεία με σκοπό την σύντομη εύρεσή τους.

Με την επιλογή Έξοδος τερματίζετε την εφαρμογή. Εάν κάποιο έγγραφο δεν έχει αποθηκευτεί το Visual Τορο θα σας προτείνει να το αποθηκεύσετε.

2.2 Μενού Διόρθωση.

2.2.1 Αποκοπή, Αντιγραφή και Επικόλληση

Το μενού αυτό περιλαμβάνει συνηθισμένα εργαλεία των Windows®. Για τον λόγο θα αναφερθώ συνοπτικά. Οι επιλογές **Αποκοπή**, **Αντιγραφή** και **Επικόλληση** αφορούν **μόνο** «κελιά» δεδομένων και όχι γραμμές ή στήλες.

Αρχείο	Διόρθωση	Έγγραφα	Σπήλαιο	Ρυθμ
	Апоколг		Ctrl+X	6
	Αντιγρα	φή	Ctrl+C	F
1 Par	Επικόλης	π	Ctrl+V	5
2 0	Πήγαινε	στο	Ctrl+G	
3 0	Εύρεση.		Ctrl+F	
4 1	Αντικατ	άσταση	Ctrl+H	
6	Εισαγωγ	ή Γραμμών		
7	Διαγραφ	ρή Γραμμών		
8	Προεπιλ	εγμένο Πλάτ	000	

2.2.2 Πήγαινε, Εύρεση και Αντικατάσταση

Η επιλογή «Πήγαινε» (Go to) εμφανίζει ένα πλαίσιο στο οποίο εισάγετε τον αριθμό της γραμμής στην οποία θέλετε να τοποθετηθεί ο κέρσορας.

Η επιλογή **Εύρεση** εμφανίζει πλαίσιο διαλόγου όπου εισάγετε την λέξη, φράση ή αριθμό που θέλετε να βρείτε μέσα στο φύλλο δεδομένων. Π.χ. μπορείτε να βρείτε κατευθείαν τον σταθμό 1_9:

Αρχείο	Διόρθωση	Έγγραφα	Σπήλαιο	Ρυθμίσει		
1 🕞 🖡 1 Par 2 0 3 0 4 1	Αποκοπή Αντιγραφ Επικόληστ Πήγαινε (Εύρεση Αντικατά	ρή η στο ισταση	Ctrl+X Ctrl+C Ctrl+V Ctrl+G Ctrl+F Ctrl+H	B @		
2	Εισαγωγή Διαγραφή Προεπιλε	ή Γρ Find ή Γρ γμέ Find v	vhat: 1	_9		Find Ne
			atch whole atch case	e word only	Direction C Up C Down	Cance
Η επιλογή **Αντικατάσταση** σας επιτρέπει να βρείτε και να αντικαταστήσετε μια φράση με μια άλλη (ένα-ένα ή όλα) π.χ. να αντικαταστήσετε τον σταθμό 1_9 με το 1_9α:

😁 Visu	al To	opo - [Xap	τογράφιστ	14.tro]		
П Арх	είσ	Διόρθωση	Έγγραφα	Σπήλαιο	Ρυθμί	
		Αποκοπή Αντιγρα Επικόλη σ	φή π	Ctrl+X Ctrl+C Ctrl+V	B 0 T	
2 3	0	Πήγαινε Εύρεση	ото	Ctrl+G Ctrl+F		
<u>4</u> 5	2	Αντικατά	άσταση	Ctrl+H		
6 7		Εισαγωγ Διαγραφ	ή Γραμμών ή Replace			2
8		Προεπιλα	Find what	1_9		 Find Next
10			Replace v	vith: 1_9a		 Replace
			Match	whole word	only	Replace All
			Match	) case		Cancel

2.2.3 Εισαγωγή & Διαγραφή γραμμών.

Με τις επιλογές **Διαγραφή** και **Εισαγωγή** <u>γραμμών</u> μπορείτε να διαγράψετε ή να εισάγετε ολόκληρες γραμμές.

Π.χ. Επιλέγετε την γραμμή 5

al and a second	3	0	1		1		10	00 9				
7	4	1	2		8	Visual	Topo - [Xa	ρτογράφισ	n4.tro]			
100	5	1	2		100	Αρχεία	Διόρθωση	Έγγραφα	Σπήλαιο	Ρυθμίσεις	Προβολή Γ	Παρ
	6	2	3		[[	) 🖻	Апоког	ń	Ctrl+X	0 9	- 📾 😭 🔅	E.
							Αντιγρ	αφή	Ctrl+C	o Topof	Distance	
						1 P	ar Enusoria		10 MHW		Clino	D
					5	2 0	Πήνοιν	е ото	Ctrf+G		0.0	Ũ
					3	3 0	Εύρεστ	ič.,	Ctrl+F		10.0	0
					1	4 1		τάστοσο	Ord+H		10.0	Ũ
						5 1	E (EMGR/038		20100		10.0	0
					6.8	6 2	Εισαγω	γή Γραμμών			10.0	0
					53	7	Διαγρα	ιφή Γραμμών				
					5	8	Therese					
	3	0		1				11	0.00	_		_
	4	1		2				1	0.00			
	5	2		3				1	0.00			
- 1	0	1		11. 1	16			- 11	1.1			

2.2.4. Προεπιλεγμένο Πλάτος.

Επαναφέρει τις στήλες αυτόματα στο προεπιλεγμένο πλάτος τους.

2.3 Μενού Σπήλαιο.

2.3.1. Τριγωνισμός.

Με την λειτουργία αυτήν μπορείτε να ορίσετε την θέση του σπηλαίου σύμφωνα με την πιο κλασική μέθοδο, αυτήν του τριγωνισμού. Η μέθοδος είναι πολύ χρήσιμη όταν:

1. Δεν έχετε στίγμα GPS π.χ. σε παλιές χαρτογραφήσεις κτλ.

2. Όταν το Datum του χάρτη τον οποίο έχετε στην διάθεσή σας δεν είναι αποθηκευμένο στο GPS μας αρά δεν μπορείτε να συνδυάσετε την χαρτογράφηση με τον χάρτη.

Βγαίνοντας από το σπήλαιο με την πυξίδα στοχεύετε τρία χαρακτηριστικά σημεία π.χ. τρεις κορυφές βουνών. Γνωρίζοντας από τον χάρτη τα στίγματα των τριών κορυφών αλλά και τα αζιμούθια που μετρήσατε μπορείτε να ορίσετε τον γεωγραφικό τόπο στον οποίο βρίσκεται το σπήλαιο.

Το πρόγραμμα επιπλέον σας υπολογίζει την ακρίβεια της θέσης (η οποία εξαρτάται πολύ από τα σημεία που επιλέξαμε) καθώς και την έκταση του γεωγραφικού τόπου σε τετραγωνικά μέτρα.

Πιο αναλυτικά:

2.3.2. Θέση.

Η Θέση έχει καλυφθεί στην ενότητα 1.1.1. (νέα χαρτογράφηση)

2.3.3. Επιφάνεια.

Η Επιφάνεια είναι η λειτουργία με την οποία μπορείτε να εισάγετε το ανάγλυφο της επιφάνειας του εδάφους προκειμένου να το αποδώσετε μαζί με την χαρτογράφηση.

Το πρόγραμμα έχει έναν ενσωματωμένο editor για την δημιουργία των αρχείων επιφανείας. Μπορείτε όμως να επεξεργαστείτε τα αρχεία αυτά και στο MICROSOFT® Excel και να τα σώσετε μετά σαν *.txt και τελικά *.sur

Το αρχείο επιφάνειας που αποθηκεύεται μοιάζει ως εξής (εάν το δείτε μέσα από το Notepad:

			1 ioip							
Surface	850.	000 8	50.270	0.030	10 329	99.140	3299.4	10 0.0	30 10	
1698 1 1708 1 1722 1 1721 1 1724 1 1732 1 1741 1 1741 1 1751 1 1762 1 1768 1	L712 L727 L744 L737 L738 L748 L748 L756 L764 L764 L775 L780	1709 1730 1754 1750 1749 1769 1779 1792 1786 1790	1718 1741 1769 1768 1770 1789 1795 1801 1798 1801 1804	1737 1754 1774 1782 1791 1801 1808 1815 1819	1748 1761 1778 1794 1809 1823 1824 1825 1833 1835	1759 1777 1798 1815 1831 1847 1849 1850 1852 1854	1771 1792 1817 1832 1850 1870 1873 1873 1875 1878 1879	1784 1808 1834 1848 1866 1888 1893 1896 1900 1902	1800 1824 1850 1862 1878 1899 1910 1918 1921 1926	

Αφού διαμορφώσετε το αρχείο αυτό και εφόσον το έχετε συμπεριλάβει στο αρχείο σας η επιλογή Επιφάνεια είναι ενεργή στο μενού Γράφημα. Π.χ. για την κάτοψη:

Στην εκτεταμένη τομή εμφανίζεται πλέον και η υπό-επιλογή 3D

Το αποτέλεσμα θα είναι κάπως έτσι:

2.3.4. Επιλογές (Υπολογισμού)

Μέσα από το πινάκιο των επιλογών μπορείτε να διαμορφώσετε μερικές από τις παραμέτρους εκείνες με τις οποίες πραγματοποιούνται οι υπολογισμοί του προγράμματος.

Το πινάκιο χωρίζεται σε τρεις τομείς

Α) Υπολογισμός B) Πλάτος – Ύψος Г

O MOS	100005-1405	- σορρας.
o6oç=0	🗖 Διχοτόμηση	Ο Μαγνητικός Βορράς
ίσιμο κυκλικής διαδρομής (λούπα)	🗖 Κατακόρυφη	Πραγματικός Βορράς
	🗖 "Υψη	© Y
	🗖 Ύψη	© Y

Α) Υπολογισμός

Οι επιλογές σε αυτόν τον τομέα είναι η «είσοδος=0» και το «κλείσιμο λούπας» Το πρώτο θέτει τον σταθμό εισόδου στο μηδέν (0). Η δεύτερη επιλογή θα πρέπει να «τσεκαριστεί» μονάχα εάν υπάρχουν κυκλικές διαδρομές σε ένα σπήλαιο.

Οι κυκλικές διαδρομές αποτελούσαν ανέκαθεν ένα πρόβλημα στην χαρτογράφηση σπηλαίων, πρόβλημα που βρήκε την λύση του μέσα από τα προγράμματα χαρτογράφησης με ηλεκτρονικό υπολογιστή. Το Visual Topo διαθέτει ειδικό αλγόριθμο για το κλείσιμο της «λούπας» έτσι ώστε το σφάλμα να μοιράζεται σε όλα τα εμπλεκόμενα ανύσματα.

νολογισμός	Πλάτος - Ύψος	Βορράς
🗖 Είσοδος=0	🗖 Διχοτόμηση	🔘 Μαγνητικός Βορράς
🔽 Κλείσιμο κυκλικής διαδρομής (λούπα)	🗖 Κατακόρυφη	Πραγματικός Βορράς
	🗖 "Υψη	СY

Επίσης το σφάλμα από το κλείσιμο της κυκλικής διαδρομής (λούπα) υπολογίζεται και αναφέρεται στα αποτελέσματα.

Αποτελέ	σματα			×
Σπήθαιο	Grotte d	e la cascade - (R1)		
		Grotte de la	a cascade	
		X:850.120 Y:3299.2	30 Z : 1801 m (LT3)	
- Μετρήσει Κορυ	.ς Φή	Πάτος	Υψομετρική	Άλλα Σκοπεύσεις
+0 1	m	-66 m	66 m	Εδώ αναφέρονται οι
Ανάπτι	υγμα	Κατοπτικό		εμπλεκόμενοι σταθμοί
ισε - Σφάλματα	m ιστηνήκι	309 m ατά το κ <u>βείσιμο της κυκ</u>	Αικής διαδρ	& ανύσματα
Ταξι 1 1_	Apxń	Τέρμα Μήκο 1_21 148.	Ανοιγμα Άνοι 70 8.34	уµа 5.61
Ynof	Ιογιζόμεν	0 5.61 %		
		OK Spilio Club de	la Seine	

Εάν επιλέξετε «Κλείσιμο λούπας» χωρίς να υπάρχει λούπα στην χαρτογράφησή σας θα λάβετε το ακόλουθο μήνυμα κατά τον υπολογισμό:

VTOPO	×
1	Δεν βρέθηκε καμία κυκλική διαδρομή Απεεπιλέξατε την επιλογή κλεισίματος κυκλικής διαδρομής. ΟΚ

Απεπιλέξατε την επιλογή κλείσιμο λούπας και πιέστε ξανά Ctrl + Q για υπολογισμό.

Β) Πλάτος – Ύψος.

Στις επιλογές αυτές θα πρέπει να «τσεκάρετε» την «*Κατακόρυφη»* και ή την «*Διχοτόμηση»* ή την «Ύψη (οροφ.)»

(πολογισμός		×
Υπολογισμός Είσοδος=0 Κλείσιμο κυκλικής διαδρομής (λούπα)	Πλάτος - Ύψος Διχοτόμηση Κατακόρυφη Υψη	Βορράς Ο Μαγνητικός Βορράς Ο Πραγματικός Βορράς Ο Υ
		ΟΚ Ακύρωση

Οι επιλογές αυτές είναι απαραίτητες για να μπορείτε να τρέξετε το έγγραφο «**34 απόδοση**» (μενού έγγραφα). Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση η εν λόγω επιλογή παραμένει ανενεργή:

Γ) Βορράς

Η προεπιλογή είναι (όπως θα έπρεπε άλλωστε) ο <u>πραγματικός Βορράς</u>. Μέσα από εδώ σας δίνεται η δυνατότητα να τυπώσετε τις χαρτογραφήσεις σας είτε με βάση τον **Πραγματικό Βορρά** είτε με βάση τον βορρά του χάρτη σας **(Y)** ή τελικά με βάση τον **Μαγνητικό Βορρά**.

2.3.5. Υπολογισμός. (Ctrl + Q)

Υπολογίζει τα αποτελέσματα με βάση τα δεδομένα που έχετε εισάγει.

2.3.6. Αποτελέσματα.

Μέσα από αυτήν την επιλογή εμφανίζεται η καρτέλα με τα συνοπτικά αποτελέσματα των υπολογισμών επί των δεδομένων της χαρτογράφησης. Οι πληροφορίες που αναγράφονται είναι οι εξής:

- 1. Η θέση του σπηλαίου.
- 2. Ανώτερο σημείο (κορυφή)
- 3. Κατώτερο σημείο (πάτος)
- 4. Υψομετρική διαφορά μεταξύ των δύο παραπάνω.
- 5. Ανάπτυγμα (υποτείνουσα όλες οι μετρήσεις)
- 6. Κατοπτικό ανάπτυγμα
- 7. Αριθμός σταθμών.
- 8. Καθετότητα.
- 9. Υπολογιζόμενο σφάλμα από κλείσιμο λούπας.
- 10. Σύλλογος, ομάδα κ.τ.λ. που εξερεύνησε το σπήλαιο.

	Grotte d	e la cascade	
	X · 850 120 X · 320	19.230.7 · 1801 m (LT3)	
Μετοήσεις	71.000.120 7.020		
Κορυφή	Πάτος	Υψομετρική	Σκοπεύσεις
+0 m	-66 m	66 m	88
Ανάπτυνμα	Κατοπτικό		Καθετότητα
351 m	309 m		0 119
Σφάλματα στην ή κ	ατά το κλείσιμο της κ	κυκλικής διαδρομής (λοί	ίπας)
Σφάθματα στην ή κ	ατά το κλείσιμο της κ	ωκλικής διαδρομής (λοί	μπας)
Σφάλματα στην ή κ Αρχή Ταξι	ατά το κλείσιμο της κ Τέρμα Μήκι	κυκλικής διαδρομής (λοί ος m Άνοιγμα Άνοι	μα Δ
Σφάθματα στην ή κ Αρχή Ταξι 1 1_11	ατά το κῆείσιμο της κ Τέρμα Μήκι 1_21 1	κυκλικής διαδρομής (Λοί ος m Άνοιγμα Άνοι Ι Ι Ι Ι Ι	μας) γμα 5.61
Σφάθματα στην ή κ Αρχή Ταξι 1 1 1_11	ατά το κῆείσιμο της ι Τέρμα Μήκι 1_21 1	κυκθικής διαδρομής (θοί ος m Άνοιγμα Άνοι 4 Αλοι Αλοι 48.70 8.34	μας) γμα 5.61
Σφάθματα στην ή κ Αρχή Ταξι 1 1_11	ατά το κῆείσιμο της ι Τέρμα Μήκι 1_21 1	κυκλικής διαδρομής (Λοί ος m Άνοιγμα Άνοι Ι Ι Ι Ι 48.70 8.34	γμα 5.61
Σφάθματα στην ή κ Ταξι	ατά το κῆείσιμο της ι Τέρμα Μήκι 1_21 1	κυκλικής διαδρομής (Λοί ος m Άνοιγμα Άνοι Ι Ι Ζ 48.70 8.34	/μα 5.61
Σφάθματα στην ή κ Ταξι 1 1_11 Υποθογιζόμεν	ατά το κῆείσιμο της ι Τέρμα Μήκι 1_21 1	κυκλικής διαδρομής (Λοί ος m Άνοιγμα Άνοι Ι Ι Ι Ι 48.70 8.34	γμα 5.61

ΧΡΗΣΙΜΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ (!): Στην έκδοση 4.7 στην στήλη (κολώνα) 20 οι οποία ονομάζεται "**Dist**" το πρόγραμμα αποθηκεύει την συνολική απόσταση του εκάστοτε σημείου από την είσοδο (οριζόντια και κατακόρυφη), πολύ χρήσιμο <u>για την χαρτογράφηση στην σπηλαιοκατάδυση</u>. Η απόσταση αυτή (τιμή "Dist") θα πρέπει να ταιριάζει ή να συγκρίνεται με το μήκος του «Μίτου της Αριάδνης». Σε επόμενη έκδοση αυτή η πληροφορία θα εμφανίζεται στα αποτελέσματα και στην καρτέλα πληροφοριών σταθμού.

2.3.7. Μετρήσεις.

Το παρόν καλύπτεται αναλυτικά στον τομέα 1.1.1.

2.3.8. Σχόλια.

Ένα από τα δυνατά σημεία του προγράμματος είναι η δυνατότητα προσθήκης σχολίων και φωτογραφιών. Τα σχόλια και οι φωτογραφίες είναι συνδεδεμένα με κάποιον σταθμό.

		Ονομα σπηλαίου	Προεπισκόπηση
🔤 Σχόλια και Φ	ωτογραφίες		φωτογραφιών που έχετε ήδη εισάγει.
Σχόλια	Grot	te de la cascade	
	Σχόλιο :		Προεπισκόπηση
Εισροή νερόυ με θερμοκρασία νε	πολύ μεγάλη παροχή (601t/sec οού 6ο C. Εικόνα	) και πολύ χαμηλή	
Open Look in: C IM001 File name: Files of type:	picture	P P P Image: Second se	Εισαγωγή όλων των γνωστών τύπων αρχείων εικόνας.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Το Visual Τορο δεν αποθηκεύει τις φωτογραφίες μέσα στο αρχείο *.tro (δεδομένα χαρτογράφησης). Αποθηκεύει μόνο την διαδρομή (path) και το όνομα του αρχείου εικόνας (filename) καθώς και τον σταθμό με τον οποίο συσχετίζεται η εικόνα. Καλό είναι να αποθηκεύετε σε έναν φάκελο όλα τα αρχεία που αφορούν ένα σπήλαιο ή ένα σύστημα σπηλαίων ώστε να μπορείτε να τα μετακινήσετε στην συνέχεια χωρίς να αλλοιωθεί το αποτέλεσμα.

2.3.9. Χρώματα (ανά σπήλαιο).

Σας επιτρέπει να χρωματίσετε ξεχωριστά την γραμμή χαρτογράφησης του σπηλαίου. Είναι πολύ χρήσιμη επιλογή για συστήματα σπηλαίων.

2.4 Μενού Ρυθμίσεις.

2.4.1. Χρώματα

Από το μενού αυτό μπορείτε να αλλάξετε τα χρώματα στις διάφορες οθόνες του Visual Topo.

Αν για κάποιο λόγο μπερδευτείτε με τα χρώματα και δεν γνωρίζετε πως να επαναφέρετε την αρχική κατάσταση πατάτε «Προεπιλογή» στην ίδια καρτέλα.

Έστω ότι θέλετε να αντιγράψετε ένα έγγραφο «3Δ Απόδοση» σε έναν κειμενογράφο ώστε να συντάξετε μια έκθεση. Το μαύρο φόντο αυτού του εγγράφου δεν θα είναι όμορφο στο χαρτί και γι' αυτό θέλετε να το αλλάξετε.

Επιλέγετε «3Δ Απόδοσης – Χαρτογράφηση» στο παράθυρο διαλόγου και με επιλεγμένο «Εμπρός» κρεμάτε την λίστα με τα χρώματα (Χρωματολόγιο). Επιλέγετε «Μαύρο». Στην συνέχεια επιλέγετε «Πίσω» και χρώμα «Λευκό» από την λίστα. Το αποτέλεσμα θα είναι κάπως έτσι:

2.4.2. Χρωματικές Ζώνες.

Εδώ σας επιτρέπεται να χρωματίσουμε ένα σπήλαιο ανά τμήματα.

2.4.3. Γραμματοσειρές.

Σας επιτρέπει να αλλάξετε γραμματοσειρές στα έγγραφα του Visual Topo.

2.4.4. Γλώσσα.

Μπορείτε να διαλέξετε ανάμεσα σε 4 γλώσσες..

2.5 Μενού Προβολή.

Πολύ συνηθισμένο μενού σε εφαρμογές για Windows® (αλλά και Linux). Μπορείτε να αλλάξετε την εμφάνιση του προγράμματος. Σας δίνει την δυνατότητα να εμφανίσετε ή να αποκρύψετε τμήματα της οθόνης του προγράμματος. Κρύβει και ένα χρήσιμο εργαλείο, ένα Calculator για μετατροπές μεταξύ μονάδων μέτρησης γωνιών. Αυτή είναι η προεπιλεγμένη κατάσταση:

2.6 Μενού Παράθυρο.

Το μενού αυτό περιλαμβάνει τυπικές επιλογές των *Windows*® όπως τακτοποίηση των παραθύρων (οριζόντια, κατακόρυφα κτλ.). Σας επιτρέπει επίσης να επιλέγετε το «παράθυρο του εγγράφου» το οποίο θέλετε να είναι ενεργό.

Παράδειγμα Κατακόρυφης Τακτοποίησης:

2.7 Μενού «?»

Το μενού αυτό εμφανίζει την καρτέλα με τις πληροφορίες χρηματικής εισφοράς στο Visual Topo καθώς και πληροφορίες σχετικά με την έκδοση του προγράμματος, το σχετικό Web site κτλ.

3. Συγχώνευση Χαρτογραφήσεων στο Visual Topo.

3.1.1 Συγχώνευση δύο σπηλαίων.

Πολλές φορές θέλετε να εξετάσετε χαρτογραφήσεις σπηλαίων τα οποία βρίσκονται σε κοντινές γεωγραφικές θέσεις. Υποθέστε ότι τα σπήλαια αυτά είναι (ή δεν είναι μέρος ενός συστήματος σπηλαίων). Το Visual Topo σας δίνει την δυνατότητα να συγχωνεύσετε δύο ή και περισσότερα αρχεία του και στην συνέχεια να τα επεξεργαστείτε σαν ένα σύστημα σπηλαίων.

Για παράδειγμα στην Κρήτη, στον Ψηλορείτη τα σπηλαιοβάραθρα «Διπλοτάφκι» και «Ταφκούρα» βρίσκονται σε πολύ κοντινή απόσταση. Στον υπολογιστή σας έχετε αποθηκεύσει τις χαρτογραφήσεις τους. Έστω λοιπόν ότι θέλετε να συγχωνεύσετε το αρχείο diplotafki.tro (σπηλαιοβάραθρο «Διπλοτάφκι») με το αρχείο tafkura.tro (σπηλαιοβάραθρο «Ταφκούρα»). Κατά προτίμηση για να μην χαλάσετε τα αρχικά αρχεία σας θα πρέπει να τα αντιγράψετε σε ένα καινούργιο φάκελο. Στον ίδιο αυτόν φάκελο θα πρέπει να αποθηκεύσετε όλα τα αρχεία με χαρτογραφήσεις που θέλετε να συνδέσετε (συγχωνεύσετε) με το συγκεκριμένο σύστημα σπηλαίων.

ΠΡΟΣΟΧΗ: <u>Τα σπήλαια θα πρέπει να έχουν αποθηκευθεί με ενημερωμένα τα</u> <u>στοιχεία θέσεώς τους αλλιώς τίποτα δεν θα εμφανιστεί μετά την συγχώνευση.</u>

Ανοίγετε το Visual Τορο από το start menu. Επιλέγετε από το μενού **Αρχείο – Άνοιγμα:**

😁 Visua	al Topo	And the second section of	or an a second			
Αρχείο	Ρυθμίσεις	Προβολή	8			
Néo		Ctrl+N				
Avory	μα	C	rl+O			
Επιλογές Εκτύπωσης						
1 Tafkura french siph.tro						
2 D:\Productivity\\idi.tro						
Έξοδ	ος					

Από το παράθυρο που ακολουθεί επιλέγετε την χαρτογράφηση ενός από τα δύο σπήλαια (στο παράδειγμα το «Διπλοτάφκι») και πατάτε open:

Open			?×
Look in: 🔀	idi system	) 🖻 🗢 🔽	* 📰 *
Diplotafki I	and and a state of the state of		1
Tafkura.tr	2		
8.0	7		
File name:	Diplotafki.tro		Open
Files of type:	Visual Topo (*.tro)		Cancel

Στην συνέχεια από το μενού **Αρχείο – Συγχώνευση** καταδεικνύετε το αρχείο του δεύτερου σπηλαίου («Ταφκούρα») και πατάτε *open*:

Open			<u>? ×</u>
Look in:	) idi system	- + 🖻	* III •
Diplotafki : Tafkura.tr	o l		
File name:	Tafkura.tro		Open
Files of type:	Visual Topo (*.tro)	*	Cancel

Μόλις η διαδικασία ολοκληρωθεί πατάτε Ctrl + Q ή επιλέγετε από το μενού Σπήλαιο - Υπολογισμός:

😁 Visu	ual Topo - [[	Diplotafki.tro]			
	χείο Διόρθω	ση Έγγραφα	Σπήλαιο	Ρυθμίσεις	Προβολή
	÷ 🖬 🐰	BR	Τριγω	νισμός	i.
	From	To F	Θεση		
1	Param	Deca	Επιφα	νεια.,	
2	0	0	Επιλογ	ές	and the
3	0	1	Υπολο	γισμός	Ctrl+Q
4	1	2	Anote	λέσματα	
5	2	3	Marrie	100	-
6	3	4	MELP	οας	BROW
7	4	5	AVEB		Faite So
8	5	6	2x0/uc	18	<u> </u>
9	6	7	Χρώμα	πα	

Τώρα μπορείτε να δείτε και τα δυο σπήλαια μαζί σε όλα τα έγγραφα του Visual Τορο. Για παράδειγμα μπορείτε να επιλέξετε Έγγραφα – Κάτοψη για μια κοινή κάτοψη:

😛 Vis	ual Topo - [	Diplo	otafki.tro]		
Αρ	κείο Διόρθα	ωση	Έγγραφα	Σπήλαιο	Ρυθμ
	÷ 🖬 %	Ē	Κάτοψη		
	From		Προβαλά	יווסד האמעני	
1	Param	De	EKTETOL	ιενη Ιομη	
2	0	0	Kivoúue	un Dum	
3	0	1	3A Anóã	ome	
4	1	2		Joins	_
5	2	3	Κατευθί	ίνσας	
6	3	4	Topeic		
7	4	5	Εικόνες		
140	F	100	20		-

...οπότε θα δείτε τα δυο σπήλαια μαζί:

Σε αυτό το σημείο καλό είναι να αποθηκεύσετε το συγχωνευμένο αρχείο με ένα διαφορετικό όνομα. Αυτό είναι καλό να γίνει στον ίδιο φάκελο με τα δυο σπήλαια. Έτσι μελλοντικά θα μπορείτε να μετακινήσετε όλο τα σύστημα μετακινώντας απλώς τον φάκελο.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε περίπτωση που θέλετε να επεξεργαστείτε το σύστημα θα πρέπει να επέμβετε στα επιμέρους αρχεία του κάθε σπηλαίου (στον φάκελο που έχετε αποθηκεύσει στο σύστημα).

Για να αποθηκεύσετε το σύστημα σπηλαίων:

Επιλέγετε το path και το όνομα του αρχείου:

Αποθήκευση	ως	<u>?</u> ×
Save in: 🔁	) idi system	 •
Diplotafki:	tro	-
Tafkura.tn	0	
File name:	ldi system.tro	Save

Το αρχείο με το σύστημά σας έχει δημιουργηθεί. Μπορείτε να κλείσετε το Visual Topo.

3.1.2. Προσθήκη σπηλαίου σε συγχωνευμένο έγγραφο.

Σε περίπτωση που θέλετε να συμπληρώσετε ένα ακόμη σπήλαιο στο σύστημά σας π.χ. το σπήλαιο «Πετραδολάκια» (αρχείο *Petradolakia.tro*) θα πρέπει αρχικά να το τοποθετήσετε στον ίδιο φάκελο. Στην συνέχεια τρέχετε το Visual Topo και ανοίγετε το συγχωνευμένο αρχείο (στο παράδειγμά μας το "*Idi system.tro*")

۲	Visual Topo - [Diplotafki	.tro]	Open				?>
	Αρχείο Διόρθωση Έγγρ Νέο Άνοιγμα Συγχώνευση	xaφa Σπή) Ctrl+N Ctrl+O	Look in:	) idi system tro	-	È 💣 🎟 •	
	Αποθήκευση Αποθήκευση ως Εξαγωγή	Ctri+S	Petradolal Tafkura.tr	kia Iro 0			
	Εκτύπωση Διαμόρφωση Σελίδας Επιλογές Εκτύπωσης	Ctrl+P					
	1 Diplotafki.tro 2 Tafkura french siph.tro 3 idi.tro		File name:	Petradolakia tro			in
	Έξοδος		Files of type:	Visual Topo (*tro)	<u></u>	Can	cel

Επιλέγετε Αρχείο – Συγχώνευση:

Στην συνέχεια επιλέγετε υπολογισμό και αποθήκευση. Τώρα το σύστημα ενημερώθηκε με την χαρτογράφηση του σπηλαίου «Πετραδολάκια»

Με τον ίδιο τρόπο μπορείτε να προσθέσετε όσα επιπλέον σπήλαια θέλετε.

4. Συνεργασία με το MICROSOFT® Office και το Open Office.

4.1 Αντιγραφή προς το MICROSOFT® World ή στο MICROSOFT® Excel.

Η συνεργασία του προγράμματος με το MICROSOFT® Office και το Open Office είναι υποδειγματική. Απλά επιλέγετε Copy (Ctrl+C) στο έγγραφο που θέλετε να εισάγετε στο MICROSOFT® World ή στο MICROSOFT® Excel και στην συνέχεια επιλέγετε Επικόλληση (Ctrl+V)

Παράδειγμα:

Βήμα 1:

Επιλέγετε το παράθυρο Εκτεταμένη τομή 2 και πατάτε Copy (Ctrl+C)

Βήμα 2:

Ανοίγετε το MICROSOFT® World ή το MICROSOFT® Excel ή την αντίστοιχη εφαρμογή του **Open Office**.

Βήμα 3:

Επιλέγετε επικόλληση από το MICROSOFT® World ή το MICROSOFT® Excel ή την αντίστοιχη εφαρμογή του **Open Office.**

4.2 Αντιγραφή από το MICROSOFT® Excel προς το Visual Topo.

Το MICROSOFT® Excel όπως και τα περισσότερα προγράμματα με λογιστικά φύλλα (spreadsheets) διαθέτουν μερικές δυνατότητες που μπορούν να φανούν πολύ χρήσιμες στον χειριστή του Visual Topo. Οι δύο πιο σημαντικές είναι η λειτουργία Αυτόματης Συμπλήρωσης (*Auto Fill*) καθώς και η συνάρτηση *Concatenate*.

Μπορείτε λοιπόν να επιλέξετε να εισάγετε πρώτα τα δεδομένα της χαρτογράφησής σας στο Excel και στην συνέχεια να τα επικολλήσετε στο Visual Topo.

Παράδειγμα 1 - Αντιγραφή και επικόλληση. Βήμα 1: Ανοίγετε το Excel.

M	licrosoft Ex	cel - Book 1								Ľ
	<u>File E</u> dit	<u>V</u> iew Inse	at F <u>o</u> rmat	Tools	Data Macros	Window	<u>H</u> elp		_ 8	×
	൙ 🖬 👌	60		3 • 🥩	cx - 98 24	ZI M	* 🗣 🗈	7 4. 1	* 16	3 .
B	医温	% +.0 .00	_ • 💩	• *		- 6	Edit .		11 × 8	¢.
	A1	- fs	ě.							
	A	В	С	D	E	F	G	H	i lín	-
1										
2										
3										-
5										
6										-
7										
8										
9										
10										-
14 4	> > Sheet	I / Sheet2 / S	heet3 /			1.			1 2	цĒ
Read	ly .							NUM	FIX	1

Βήμα 2:

Χρησιμοποιείτε το Auto Fill για να συμπληρώσετε σύντομα τα νούμερα των σταθμών.

	licrosoft l	Excel - Book 1								J×I
	<u>File</u> <u>E</u> dit	t <u>V</u> iew Inse	ert F <u>o</u> rmat	Tools	Data Macros	Window	<u>H</u> elp		- 6	P ×
10	🖉 🖬 (	a a d.		. 1	c= 98 €↓	71 M	* 🖷 🗈	1 1/1 1	* 🟦 (	9.
B	F =	% *.0 :00	_ • 🕭	• »		-167	- E		1 88	ş.
-	A2	- 1	\$ 0				110000	10000 T 1000 000	20000011222082 X	
	A	B	C	D	E	F	G	Ĥ	i in	
1		0 0								
2	3	0 1								
3		1								
4		2								
6		4								
7										
8										
9										
10										
11	Sher	at1 / Sheet2 / S	heet3 /			1.1				ı, ڪ
Read	iv	WAY SUSSEE V S			Sum	= 10	I W	NUM	FD	x /

Βήμα 2:

Εάν χρησιμοποιείτεε "topofil", μπορείτε να κερδίσετε χρόνο πληκτρολογώντας (κυριολεκτικά) τα ..μισά νούμερα. Τα υπόλοιπα μισά τα αναλαμβάνει μια πολύ απλή συνάρτηση στο Excel. Η συνάρτηση (που φαίνεται στην εικόνα) φροντίζει ώστε να θεωρείται πάντοτε αρχική ένδειξη "topofil" η τελική ένδειξη της προηγούμενης γραμμής.

	licrosoft	Excel	- Book	1									
	<u>File E</u> d	lit <u>V</u> ie	ew <u>I</u> ns	ert F	omat	Tools	Data	a M	acros	Y			
	* 🖪		5 D.		8) (P	• 🚿	04	- 00	3 2↓	ZA			
B	事	%	4.8 .00 .00 +.0		- Ør	• »							
	ROMAN		XJ	fx +D	1	30 - L							
	A	1	В	(	2	D		E					
1		0	0	1	2345	12	349						
2		1	83	+01									
4		2								_			_
5		3					licros	oft E	kcel - I	Book 1	202 814	242 000	-
6		4					File	Edit	View	Insert	F <u>o</u> rmat	Tools	Da
17						10	A				b 🖻 C	. 1	0
						1 m	-		0/ 4	.00. 0	- 24	. »	dia and
						5	- C2		20 .0	€.		★ =1	
						-	02	A	1	3	C	D	
						1		0.0	)	0	12345	12	349
						2		62	)	1	12349		
						3		1	1		0	-	
						4			2		0	-	
						6		4	1		0		
						7							
						8							
						9							
						11							
						14 4	-	Shee	t1 / Shee	et2 / She	et3 /		
						100	101						

Βήμα 3:

Επιλέγετε τα δεδομένα, πατάτε Ctrl+C (Αντιγραφή) και στην συνέχεια...

	licrosoft E	ccel - Bo	xok1									
	<u>File E</u> dit	<u>V</u> iew	Inser	t F <u>o</u> rmat	Tools	<u>D</u> ata	Macros	Window	<u>H</u> elp		-	ð ×
0	😕 🔚 d	6	<u>à</u>		• 🥩	C2 -	08 24	21 M	* 🗗 f	P 4 1	* 1	0.
B	₩ =	% *.0	.00 4.0	_ + &	- »[			-]@	- E		1	8.
-	16		f,	2	AND COME			- Contract	The the Lines	ana ang ang ang ang ang ang ang ang ang	2892 I 2898	
	A	В		С	D		E	F	G	Н	<u>î</u>	
1		)	0	12345	12:	349	0	90	-10	1		2
2		)	1	12349	365	544	0	25	-16	া		1
3	1	ř.	2	36544	45	687	0	156	0	0		2
4	2	2	3	45687	79	799	0	135	-90	1		2
5		3	4	79799	89	895	0	256	0	0		1
6	4	¢.	5	89895	94	654	0	254	-5	া		2
7				-								
8			L									
9												

....επικολλείστε στο Visual Topo.

😁 Vist	ual Topo - (	Χαρτογράφι	onj4]								×
Ap	χείο Διόρθι	υση Έγγραφι	α Σπήλαιο	Ρυθμίσεις	Προβολή Πα	αράθυρο ?				_ 8	×
	ê 🔲 👗	h C 6	🧶 🧒 🛙	809	□ 🖉 🚿	0 0 0	$Q = \theta$	P 🕴 😫	i 🏿 🔊	CH 🔶 🖬	> [
	Апо́	Έως	Apx.Topof.	Teil. Topof.	Απόσταση	Αζιμούθιο	Kilion	Αριστερά	Δεξιά	Πάνω	
1	Param	Topof	0.001	Deg	Clino	Deg	0.0000	Dir Dir Dir	Std		
2	0	0	12345.0	12349.0	0.00	90.0	-10.0	1.00	2.00	1.00	
3	0	1	12349.0	36544.0	0.00	25.0	-16.0	1.00	1.00	2.00	
4	1	2	36544.0	45687.0	0.00	156.0	0.0	0.00	2.00	1.00	
5	2	3	45687.0	79799.0	0.00	135.0	-90.0	1.00	2.00	2.00	
6	3	4	79799.0	89895.0	0.00	256.0	0.0	0.00	1.00	1.00	
7	4	5	89895.0	94654.0	0.00	254.0	-5.0	1.00	2.00	1.00	T I
8				i i i			Į				
9							Į.				Π
10	1						Î.			1	
Σχ	όλια	Τρέχουσα									
Έτοιμο										NUM	1

<u>Προσοχή!!!</u>

Κατά την επικόλληση η υποδιαστολή να είναι «.» και όχι «,» (US-English settings).

Παράδειγμα 2 - Ομαδική Μετονομασία σταθμών.

Εάν οι αριθμοί των σταθμών που θέλετε να εισάγετε υπάρχουν ήδη στην χαρτογράφησή σας μπορείτε πολύ εύκολα να τους μετονομάσετε πριν τις επικολλήσετε στο **Visual Topo** χρησιμοποιώντας την συνάρτηση **Concatenate:**

Βήμα 1:

Έστω ότι θέλετε να προσθέσετε το γράμμα «Α» δίπλα σε κάθε αριθμό σταθμού. Σε διπλανά κελιά πληκτρολογείτε την συνάρτηση που φαίνεται στην εικόνα:

B	11月1日	% *** *** .	_ • 💁 • 🐥
	ROMAN	- 🗙 🥑 fx :	=+CONCATENATE(A3,"A")
	A	B	CONCATENATE(text1, [text2], [text3], .
1	0	0	12345 1
2	0	<u></u>	12349 3
3		2 IA	re(A3,"A" 36544 4
4	2	3	45687 7
5	3	4	79799 8

Βήμα 2:

Εφαρμόζετε τον τύπο στα υπόλοιπα κελιά:

	🗁 🖬 📇			B - 🔗	Ca - 09 51	X+ 🛄 🔅
B	医泪	% *.8 ;08	_*4	× * [		-]@
	C3	• fx	=+CON	ICATENATE	E(A3,"A")	
	A	B	С	D	E	F
1	0	0		1	12345	12349
2	0	1_			12349	36544
3	1	2	1A	2A	36544	45687
4	2	3	2A	3A.	45687	79799
5	3	4	3A	4A	79799	89895
6	4	5	4A	5A	89895	94654
7						
8						

Βήμα 3:

Αντιγράφετε και επικολλείτε (μόνο τις τιμές – Paste Values)

Microsoft Excel - Book1											
	<u>File</u> <u>E</u> dit	<u>View</u> Inse	ert F <u>o</u> rm	at <u>T</u> ools <u>D</u> a	ata Macros	Window	<u>H</u> elp		_ 8 ×		
	🖻 🖬 🛔	60.	B B	B • 🗸 🜼	- 98 24	Z1 (0)	2 🗇 d	P 42 1	* 20.		
B	医温	% *.8 :08	-*	<u>F</u> ormulas	a 🛛	-]67	- E		⊞ ⊗ ≫ .		
	A3	- 1	1	<u>V</u> alues		-		Constant Linear Designed			
	A	B	С	No Borde	rs	F	G	H	1		
1	0	0		-		12349	0	90	-10 🗂		
2	0	1		Iranspos	e	36544	0	25	-16		
3	1	2	1A	Paste Lin	k 🕴	45687	0	156	0		
4	2	3	2A			79799	0	135	-90		
5	3	4	3A	Paste Sp	ecial	89895	0	256	0		
6	4	5	4A	5A	89895	94654	0	254	-5		
7											
8											
9											
10											
14 + H\ Sheet1 / Sheet2 / Sheet3 / [4]											
Selec	Select destination and press ENTER or choose Paste NUM FIX										

Η μετατροπή ολοκληρώθηκε:

N	Microsoft Excel - Book 1												
	<u>File E</u> dit	<u>V</u> iew Inse	art F <u>o</u> rmat	Tools D	ata Macros	Window	<u>H</u> elp		- 8	×			
	😂 🖪 🔒	60	B B	• ダ c	× - 08 24	ZI 🛍		P 4 ?	* 10				
B		% 1.0 :00	_ • 💩 •	, »		- 6	-		1 88	2			
	C6	- fs	=+D5			- Torebeau	The set frame	Construction I loss for	The I State of				
	A	В	C	D	E	F	G	Н	i i i				
1	0	0	12345	12349	) 0	90	-10	1	2				
2	0	<u></u> *1	12349	36544	4 0	25	-16	1	×1				
3	1A	2A	36544	45687	7 0	156	0	0	2				
4	2A	3A	45687	79799	0 0	135	-90	1	2				
5	3A	4A	79799	89895	5 0	256	0	0	1				
6	4A	5A	89895	94654	4 0	254	-5	1	2				
7													
8													
9													
10													
14 4 + H\ Sheet1 / Sheet3 /													
Read	dy							NUM	FIX	1.			

Μπορείτε τώρα να επικολλήσετε με επιτυχία τα δεδομένα της χαρτογράφησης στο Visual Topo.

5. Συνεργασία με GPS utilities.

Το Visual Topo συνεργάζεται με προγράμματα όπως το PCX5 της Garmin έτσι ώστε να μπορείτε να φορτώσετε την χαρτογράφηση στον δέκτη GPS που χρησιμοποιείτε. Επίσης είναι δυνατή η συνεργασία με άλλα GPS software όπως το GPS Utility του A.S.Murphy το οποίο συνεργάζεται με περισσότερους τύπους δεκτών GPS. Επιπλέον το GPSU είναι *Freeware* δηλαδή διανέμεται δωρεάν.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του προγράμματος:

http://www.gpsu.co.uk

Συνοδεύεται από ένα υποτυπώδες εγχειρίδιο καθώς και ένα πολύ περιεκτικό Help menu. Χρειάζεστε :

- 1. Το GPSU εγκατεστημένο στον υπολογιστή σας.
- 2. Ένα συμβατό GPS συνδεδεμένο στον υπολογιστή (COM θύρα).

GPS Utility (4.04.6)	
He GPS Options Window Help Welcome to GPS Utility Freeware Edition	

Παράδειγμα.

Βήμα 1:

Επιλέγετε εξαγωγή σε DXF (Μενού αρχείο)

Βήμα 2:

Ανοίγετε το GPSU και επιλέγετε μενού "**File – Open**" Επιλέγετε να ανοίξετε αρχεία *.*trk*

Βήμα 3:

Το αρχείο δείχνει όπως η εικόνα. Επιλέγετε μενού «GPS – Upload All» για να στείλετε τα δεδομένα στο GPS.

🔋 GPS Utilii	ty (4.04.6) - [exe	mple ti	k - Tracks]										
🚺 File GPS	6 Record View	Tools	Options Window Help	2									
10	100		🕑 🏠 💽 🔂	🥂 🗐 I	(101)				Info.	D.ddc	iddd	•	WGS 84
Seq No	Coordinate			Alt(m)	Local	Time	(UI	(C)		S	secon	ds	m 🔺
0001	N00.000000	E000	.000000	1801.0	27/12/	2002	16:	30:	55	S			
0002	N00.000000	E000	. 000000	1800.0	27/12/	2002	16:	30:	55	С		0	0
0003	N00.000000	E000	. 000000	1800.0	27/12/	2002	16:	30:	55	С		0	0
0004	N00.000000	E000	.000000	1793.0	27/12/	/2002	16:	30:	55	С		0	0
0005	N00.000000	E000	.000000	1790.0	27/12/	2002	16:	30:	55	С		0	0
0006	N00.000000	E000	.000000	1793.0	27/12/	2002	16:	20.	C C	C			200958
0007	N00.000000	E000	. 000000	1794.0	27/12/	/2002	16:		Down	load.	All		Ctrl+D
0008	N00.000000	E000	. 000000	1790.0	27/12/	2002	16:		Uploa	ad All			Gtrl+U
0009	N00.000000	E000	.000000	1790.0	27/12/	2002	16:		Unios	ad Hid	iblighted	All	Shift+Ctd+U
0010	N00.000000	E000	. 000000	1789.0	27/12/	2002	16:		opioe	100	in ingrittera	100.000	on the volter of
0011	N00.000000	E000	. 000000	1789.0	27/12/	/2002	16:		Interf.	ace N	lonitor		F7
0012	N00.000000	E000	. 000000	1787.0	27/12/	/2002	16:		Tend		CD.		Edd.
0013	N00.000000	E000	. 000000	1788.0	27/12/	2002	16:		Hack	clean	ume CF		
0014	N00.000000	E000	. 000000	1787.0	27/12/	2002	16:		Positi	on Co	nsole		F9
0015	N00.000000	E000	.000000	1788.0	27/12/	/2002	16:	-	23535	_		_	21023
0016	N00.000000	E000	. 000000	1787.0	27/12/	2002	16:		Setup				Ctrl+G
10012	NOO 000000	2000	00000	1707 0	27/12	/2002	16.		Conn	ect			
danal .			1						Disco	nnec	ES .		
							_		44		32		
									MDOU	9			

6. Συνεργασία με το OZI explorer.

Το **Visual Topo** δεν έχει την δυνατότητα κατευθείαν εξαγωγής των δεδομένων του προς την εφαρμογή OziExplorer. Το πρόγραμμα αυτό έχει την δυνατότητα να δημιουργήσει χάρτες από διάφορες (σχεδόν όλες τις πηγές) και να τους φορτώσει σε οποιοδήποτε GPS. Διαθέτει επίσης τρισδιάστατο viewer όπου μπορείτε να δείτε την χαρτογράφηση σε σχέση με το πραγματικό ανάγλυφο του εδάφους.

Ουσιαστικά η κύρια χρησιμότητά του είναι να συσχετίσετε την επιφάνεια με το ή τα σπήλαια χρησιμοποιώντας έτοιμα αρχεία (αποφεύγοντας έτσι να δημιουργήσετε εσείς αρχεία επιφάνειας στο Visual Topo).

Το OziExplorer μπορείτε είτε να το κατεβάσετε από το internet:

http://www.oziexplorer.com

είτε να το βρείτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

- Προκειμένου να αξιοποιήσετε την δυνατότητα αυτήν θα πρέπει: 1. Να σώσετε την χαρτογράφηση (που θέλετε να εισάγετε στο OziExplorer) σε
  - μορφή αρχείου *.trk επιλέγοντας "Αρχείο Εξαγωγή PCX5."
  - 2. Να έχετε εγκατεστημένο το OziExplorer (v.3.9.04 ή νεότερο).
  - 3. Να έχετε εγκατεστημένο το OziExplorer 3D.
  - 4. Να προμηθευτείτε τα σχετικά αρχεία επιφάνειας εδάφους.

Το OziExplorer μπορεί επίσης να εξαγάγει τα δεδομένα σας σε μορφή *.shp (Shape files for ESRI software όπως το ArcView)

Το αποτέλεσμα θα δείχνει κάπως έτσι!

7. Συνεργασία με GIS software (ArcView).

Το **Visual Topo** δεν έχει την δυνατότητα κατευθείαν εξαγωγής των δεδομένων του προς το ArcView. Την δυνατότητα αυτήν σας την παρέχουν τα **CaveTools for ArcView GIS.**® του B. W. Szukalski. Στο CD υπάρχει το σχετικό Cave Tools Manual (στα Αγγλικά) το οποίο είναι πολύ κατατοπιστικό. Η σχετική ιστοσελίδα είναι:

http://www.mindspring.com/~bszukalski/cavetools/

Επίσης στην βιβλιογραφία θα βρείτε όλα τα σχετικά links.

Προκειμένου να αξιοποιήσετε την δυνατότητα αυτήν θα πρέπει:

- 5. Να σώσετε την χαρτογράφηση (που θέλετε να εισάγετε στο ArcView) σε μορφή αρχείου *.plt.
- 6. Να έχετε εγκατεστημένο το ArcView.
- 7. Να έχετε εγκαταστήσει τα Cave Tools extensions στο ArcView.

Τα Cave Tools extensions προσθέτουν ένα μενού στο ArcView (όπως απεικονίζεται από κάτω):

Επίσης είναι εφικτό να χρησιμοποιηθούν τα αρχεία *.*DXF* προκειμένου να εισάγετε 2D δεδομένα στο ArcView χρησιμοποιώντας διαθέσιμα extensions για DXF.

8. Δημιουργία αρχείων *.ΑVΙ (για βίντεο).

Το **Visual Topo** δεν έχει (ακόμη) την δυνατότητα παραγωγής αρχείων Video (π.χ. *.*AVI*). Την δυνατότητα αυτήν την έχει το **Compass** του Larry Fish. Για να δημιουργήσετε αρχεία video «πετώντας» μέσα στην χαρτογράφηση, θα πρέπει:

- 1. Να εγκαταστήσετε το **Compass.**
- 2. Να εγκαταστήσετε το CaveX viewer πρόγραμμα.
- 3. Να σώσετε την χαρτογράφηση σε μορφή *.plt

<u>Παράδειγμα:</u>

Βήμα 1:

Το Visual Topo έχει ήδη το αρχείο *exemple.plt* στο φάκελο με τα παραδείγματα.

Βήμα 2:

Ανοίγετε το CaveX από το Start menu. Επιλέγετε "Process Cave File" από το μενού "Cave". Από την καρτέλα «Cave Mesh settings» επιλέγετε «Open File»

🌾 CaveX Viewer		_ 🗆 🗙
File Cave Edit View Settings Help		
	2 4.5 🔮 💽 🎯 🚥 🖥	\$
X ? Scene Heirarchy Process Cave File. Frame - Scene Frame Texture Cave		24
B Light - Ambient Light Color by Depth	Cave Mesh Settings	×
Bounding Box	Plot File Passage Options	l.
E Frame - Center Frame Frame - Camera Frame	Open File	Available Memory
Frame Options		
Edit Frame		Polygons
	Process File	ancel ? <u>H</u> elp
Βήμα 3:

Επιλέγετε το αρχείο.

Open Plot File	<u>? ×</u>
Look in: 🔯 Exemples	• 🔁 🖆 📰 •
exemple.plt	
File name: Tolt	Open
Disasthere: Community Disasthere	Cancel
Files of type: Compass Plot Files	

Βημα 4:

Επιλέγετε «Start AVI Capture» από το μενού «Edit»

Μόλις η λήψη ολοκληρωθεί επιλέγετε «Stop AVI Capture» από το ίδιο μενού.

9. Το GeoMag v. 2.2.0 και η χρήση του για την μετατροπή συστημάτων συντεταγμένων.

3.1. Γενικά.

Κανονικά για την μετατροπή στιγμάτων GPS το Visual Τορο συνοδεύεται από το **Declimag** και το **Convers**. Αν θέλετε να τα χρησιμοποιήσετε μπορείτε να τα κατεβάσετε από το ακόλουθο site: <u>http://vtopo.free.fr/</u>

Για τον σκοπό αυτό προσωπικά χρησιμοποιώ το Geomag 2.2.0 το οποίο είναι πολύ καλά τεκμηριωμένο (συνοδευτικό του **WinKarst**) στα Αγγλικά. Για πληροφορίες δείτε το site: <u>http://www.resurgentsoftware.com/geomag.html</u>

Το GeoMag συνεργάζεται με το πρόγραμμα BasicDem (επίσης συνοδευτικό του WinKarst) το οποίο μπορεί να αποδώσει 3D επιφάνειες:

http://www.resurgentsoftware.com/BasicDEM.html

Για πληροφορίες (manual) και download μπορείτε να επισκεφτείτε το ακόλουθο site: <u>http://www.resurgentsoftware.com/software/download.htm</u>

Αφού λοιπόν κατεβάσετε GeoMag v.2.2.0 τρέχετε το «geomag22.exe».

3.2. Οδηγίες χρήσεις του GeoMag για μετατροπή στίγματος σε UTM.

Και οι δύο επιλογές γίνονται μέσα από drop down lists.

75 από 83

Η επιλογή Μενού File→Today σας δίνει την μετατροπή του στίγματος από το GPS σε συντεταγμένες UTM στην **σημερινή** ημερομηνία. Αν θέλετε παρελθοντική ημερομηνία μπορείτε να αλλάξετε την ημερομηνία από το πεδίο Date.

Η επιλογή Help→Info σας δίνει επιπλέον πληροφορίες για την μετατροπή.

(πληροφορίες μετατροπής)

Geographic Magnetic Calculator	_ _ _ ×
File Help	
	<u>s</u> ++
And the second s	
GeoMagnetic Calucator	X
UNIVERSAL TRANSVERSE MERCATOR (UTM) PROJECTION PARA	METERS:
Elipsoid: Clarke 1866	
Offset dx,dy and dz: -8.0, 160.0, 176.0	
Semi-Major Axis of Ellipsoid: 6378206.400000 meters	
Semi-Minor Axis of Ellipsoid: 6356583.800000 meters	
Scale Factor at C. Meridian: 0.999600	
31 32 33 34 Magenetic model: WMM2000	58 59 60
Longitude (	Bearing
~~. 1~~ 88 ОК	
	[ ]
► Eq1 E10 ▲ 761 94 ▲ North American 19	
Date (decimal) Elevation (km) UTM Zone Declination UTM	Grid 88.00000*
2002.78 🕂 0.00 📫 45 📫 2.88 0.68	43.00000*

Η επιλογή Help→About σας δίνει το ακόλουθο message:

Εδώ μπορείτε να εξακριβώσετε την έκδοση του προγράμματος.

Το πρόγραμμα έχει ένα πολύ καλό αρχείο βοήθειας και συνοδεύεται και από ένα μικρό manual.

Το αρχείο Help..:

Η επιλογή File → Save σας δίνει την δυνατότητα να αποθηκεύσετε την μετατροπή που κάνατε σε αρχείο κειμένου.

Το αρχείο κειμένου δείχνει όπως αυτό της εικόνας και περιέχει τις πληροφορίες που χρειάζονται για να κάνετε Copy – Paste (Αντιγραφή και Επικόλληση) στο Visual Τορο.

Ανοίγετε το Visual Τορο και στο μενού Σπήλαιο – Θέση εισάγετε τις UTM συντεταγμένες:

	🧭 Visual Τορο - [Χαρτογράφιση 1]	
	Τοιμοτική Τοιμοτική Τοιμοτική Τοιμοτική Γ Γ Γ Γ Οδαη Σ Ξ	
	3 4 θέση × 5 5 5 5 6 5 5 5 7 Σπήλαιο 5 5 9 5 5 5 10 Σύγκολο 5 5	2.Υψόμετρο Εισόδου: Το εισάγετε συνήθως από Αλτίμετρο αλλά μπορείτε και από το GPS κατευθείαν εάν αυτό υποστηρίζεται από το μοντέλο.
1. Χ & Υ Συν Το εισάγετε α	τεταγμένες: πό το GeoMag.	
	0.000 0.000 0 Πλέγμα ΟΚ	3. Πλέγμα: Το εισάγετε από το GeoMag.
		4. Μεσημβρινή Σύγκληση: Το εισάγετε από το GeoMag.

Θυμηθείτε ότι είναι πολύ βολικό να κάνετε Copy – Paste από το *.txt αρχείο το οποίο μπορεί να αποθηκεύσει το GeoMag v.2.2.0.

10. Βιβλιογραφία και σχετικές ιστοσελίδες.

• Keywords – Λέξεις κλειδιά για αναζήτηση στο Web.

Visual Topo, caves survey, caves maps, topo, caves survey software

• Σχετικές Ιστοσελίδες

Α. Συγκρίσεις

http://www.sat.dundee.ac.uk/~arb/surveying/software.html

Β. Ιστοσελίδες προγραμμάτων.

http://www.fountainware.com/compass http://vtopo.free.fr www.survex.com http://members.aol.com/caverdave/CPHome.html http://home.earthlink.net/~hubertcrowell/ http://caverender.de/ http://caverender.de/ http://www.geo.unizh.ch/spelaion/ http://home.europa.com/~gp/winkarst.html http://davidmck.home.texas.net/walls/

Γ. Γενικά...

1. GPS.

http://www.oziexplorer.com http://www.gpsu.co.uk http://www.garmin.com/ http://www.colorado.edu/geography/gcraft/notes/gps/gps.html

2. Survey (General)

http://www.karto.ethz.ch/neumann-cgi/cave_symbol.pl http://www.geomag.bgs.ac.uk/ http://www.geocities.com/CapeCanaveral/1224/prj/gr/gr.html

3. WINE (Windows® Emulator for Linux) http://wine.dataparty.no/

4. GIS

http://www.gis.com http://www.mindspring.com/~bszukalski/cavetools http://www.esri.com http://www.esri.com/arcexplorer http://www.esri.com/industries/cavekarst/

5. Γενικά

www.bcra.org.uk/csg/ http://www.sat.dundee.ac.uk/~arb/surveying/csg.html http://www.karto.ethz.ch/neumann/caving/cavexml/index.html http://www.psc-cavers.org/xml/index.html http://www.resurgentsoftware.com/geomag.html

- Βιβλιογραφία
  - 1. Cave Tools for ArcView GIS Installation and User Guide Version 5.0 ® 1998 - 2001 B. W. Szukalski
  - 2. VISUAL TOPO Documentation version 4.7 Eric DAVID : <u>vtopo@free.fr</u>
  - 3. Convers Documentation version 2.6 Eric DAVID : <u>vtopo@free.fr</u>
  - 4. GeoMag Manual by Garry Petrie.

11. Σχετικά με το παρόν έντυπο.

«**Ελληνικός Οδηγός χρήσης του Visual Topo**» Copyright © 2002 by Kostas Adamopoulos.

Microsoft, Windows, Windows 95, Windows NT, Windows 2000 and **Windows XP** are either registered trademarks or trademarks of Microsoft Corporation in the U.S. and/or other countries.

Visual Topo cave survey software and **Convers** are property of Eric David. All other trademarks are the property of their respective owners.

Εάν επιθυμείτε ένα τυπωμένο αντίτυπο του «Ελληνικού Οδηγού χρήσης του Visual Topo» ή το συνοδευτικό CD-ROM επικοινωνήστε:

Σπηλαιολογικό Ελληνικό Αθλητικό Σύλλογο (Σ.ΕΛ.Α.Σ) (μέλος της Σ.Ο.Ε.) Πασσίωνος 44-46, Ν.Κόσμος, Τ.Κ. 116 31 Τηλ.:+30-210-90.20.171 FAX:+30-210-90.20.371 e-mail: <u>info@selas.org</u> www.selas.org

Εάν θέλετε να κάνετε κάποια παρατήρηση ή εισήγηση μπορείτε να απευθυνθείτε στον

Κώστα Αδαμόπουλο Γ. Γραμματέας Σπηλαιολογικής Ομοσπονδίας Ελλάδος Μέλος του ΣΕΛΑΣ Διεύθυνση (ΣΕΛΑΣ) e-mail: kostas.adamopoulos@selas.org

Η διεύθυνση και τα υπόλοιπα στοιχεία της Σ.Ο.Ε. είναι **Σπηλαιολογική Ομοσπονδία Ελλάδος** Νέας Εφέσου 4, Τ.Κ. 161 21 Καισαριανή ΤΗΛ/FAX +30-210-72.52.570

Πληροφορίες και άλλα στοιχεία για το **Visual Topo** μπορείτε να βρείτε στην <u>Ελληνική ιστοσελίδα</u> του προγράμματος:

http://www.selas.org/vtopo